

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Idun

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN 12 FEBRUARI 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

Wettergren & Kerber
Direktör Dan. Broström

*Prins Wilhelm och prinsessan Maria
Benzvagnen, med hvilken prinsen skall delta i den stora biltäffingen
Göteborg—Stockholm.*

Foto för Idun af hoffotograf A. Blomberg.

Vinterens stora biltäflan

GRAFVE CL. VON ROSEN
K. AUTOMOBILKLUBBENS
ORDFÖRANDE

FRIMORRE R. CEDERSTRÖM
V. ORDFÖRANDE

INGENJÖR ERLAND BRATT, GEN. SEKRETERÄRE

innehafves af dansken Salomonsen, och i klass II Göteborgspokalen, som nu skall försvaras af grosshandlare A. Skog i Göteborg.

Automobilklubben arbetar nu under högtryck för att få allt klart; en utomstående kan svårigen göra sig något rätt begrepp om det maskineri, som igångsättes, när vintertäflingarna skola ordnas och medan de pågå.

Men klubbens generalsekreterare, ingenjör Erland Bratt, kan berätta därom, när en frågvis journalist stör honom på hans ämbetsrum för att bli invigd i de många bestyr, som heta de förberedande arbetena.

Nummerstationer, uppgående till ett fyrtiotal, skola upprättas längs linjen, deras läge fastslås genom särskilda kartskisser, som tillställas de personer ute i obygderna, hvilka åtagit sig uppsättning af motsvarande nummerbrickor; ett tiotal kontrollstationer anordnas med minutiösa föreskrifter till stationskontrollanterna, hvad de skola göra och anteckna; aftal träffas med ploglagen å sådana sträckor, som enligt ingångna rapporter blifvit fullständigt igensnöade; konungens befallningshafvande i län, som beröras, delgifvas och kungörelser, då vagnarne väntas passera olika platser, anslås längs hela linien genom vederbörande kronolänsmäns försorg; å behöfliga telegraf- och telefonstationer anordnas nattjänstgöring; bensin- och oljedeuter upprättas; kartor för täflingssträckan utarbetas, kontrollböcker iordningställas, med ett ord intet lämnas ur täflingsmaskinerna till funktionerna. Och medan det äro ock stora Vagnkontrollteckna, stationerna rapporter

sikte för att neriet skall fredsställande. funktionerar krafter i rörelse. lanternerna anonskontrollanterna, telegrafsen

VINTERPOKALEN.

KUNGLIGA AUTOMOBILKLUBBEN är i dessa dagar mer än vanligt föremål för intresse från bilsportens vänner. Den biltäflan Göteborg—Stockholm, som klubben i år föranstaltar och som försiggår den 12—15 februari, slår nämligen ett rekord såsom varande den märkligaste europeiska biltäflan med afseende på tidpunkten, terrängen och väglagens svårigheter samt i första rummet därför, att täflingen enligt bestämmelserna skall försiggå i ett sträck med blott helt korta uppehåll vid de 35 kontrollstationerna.

Täflingen får dessutom ökad intresse däraf att prins Wilhelm och prinsessan Maria skola delta. Prinsen ämnar själf köra, och bilen blir den nya Benzvagn, med hvilken han tränat de senaste veckorna och hvaraf vi meddela en afbildning å vår första sida med hertigparet vid ratten.

Bilen har levererats af firman Gjestvangs handelsaktiebolag, är på $\frac{29}{60}$ hästkrafter och 4-cylindrig samt betingar den ansenliga summan af 22,000 kr.

Vägen går Göteborg—Borås—Ulricehamn—Jönköping—Linköping—Norrköping—Nyköping—Södertälje med Stockholm som slutmål. Striden gäller i klass I Vinterpokalen, som

knackar utan afbrott, tidningarna notificeras och från alla hörn af Sverige banar sig undran och intresse ut till de täflande på linjen. Det är icke som vid andra täflingar, där prestationerna applåderas af en begränsad publik, ty publikum i detta fall är hela landet, och få torde de vara, som då morgontidningarna öppnas ej låta blicken stanna vid den välkända rubriken *Kungliga automobilklubbens vintertäflingar* för att med begärlighet inhämta, att Linköping passerades då och Borås då af den vagn, som de af skilda anledningar korat till sin favorit.

Detta angående de ansträngningar, som klubben utvecklar för att vidmakthålla intresset för denna dess största täfling till lands. I hvad mån äro nu dessa ansträngningar påkallade, i hvilken praktisk nytta resultera de? Man kan härvid anlägga tvenne synpunkter, en sportlig och en kommersiell. Den förra får icke förbises, den är fullt ut lika viktig som den senare. Är det sport att köra en automobil Stockholm—Göteborg eller omvänt? Fråga dem som varit med! Om det är sport att fullfölja en uppgift, till hvars genomförande krävas just de egenskaper man skattar högst hos en man, oförvägenhet, fysisk uthållighet, om-

GÖTEBORGSPOKALEN.

dömesförmåga och ett åsidosättande af den egna bekvämligheten, då kunna vintertäflingarna med fog uppbara denna hederstitel. Och om vårt folk, som stam betraktadt, sätter en ära i att dessa egenskaper bibehållas, då ingå dessa täflingar som ett led i arbetet härför, ty är det en lek att sitta tjugofyra timmar vid ratten under dessa omständigheter, så är det i alla händelser en lek, som endast passar tränade och kraftiga personer. Gällde detta redan under föregående täflingar, då det stod hvar och en fritt att öfvernatta under vägen, så gäller det i än högre grad under den förestående, där uppehållet å kontrollstationerna ej får öfverstiga 30 min. — I sammanhang med omnämnandet af klubbens ofantliga arbete för dessa vintertäflingar har Idun trott, att det skulle intressera dess läsekrets att se porträtten af klubbens ledare och främsta funktionärer, hvarför vi här meddela dem samt en afbildning af klubbmärket och af de båda pokalerna, om hvilka striden inom kort skall stå het.

Kvinnan och naturskydds-saken.

DROTTNINGEN HAR under uttalande af sitt iiffliga intresse för naturskyddssaken åtagit sig att bli Svenska naturskyddsföreningens beskyddarinna. Föreningen, som å lifjämrt har att glädja sig åt en rask utveckling, förbereder för närvarande utgifvandet af sin andra årsskrift. Från skilda platser i landet ingå till föreningens styrelse tid efter annan frimställningar om vidtagande af naturskyddsåtgärder af olika slag.

“**H**VAD MENAS MED naturskydd?” frågar kanske mången af Iduns läsarinna. Och dock är det på tiden att ingen längre får vara okunnig om naturskyddets innebörd. Alla måste samverka, om målet skall nås. Det har nämligen kommit därefter, att naturen behöfver skyddas både mot kultur och “okultur”. Det kan synas märkligt för den oinvidige, att naturskydd behöfves mot kulturen, men förhållandet är dock så, att den moderna industrien hotar att förstöra våra vattenfalls och bergs skönhet eller egendomlighet, den tidsenliga skogsskötseln och det utvidgade jordbruket att beröfva ett flertal djur- och växtarter betingelserna för deras trefnad och lif. Beredandet af fridlysta platser för sällsynta djur och växter utgör sålunda en af naturskyddets uppgifter.

Men om faror för naturen finnas från den mänskliga odlingens sida, så hota kanske än flera från andra håll och af alldeles icke kulturell art. Hit höra den ohejdade vinningslystnaden, vandalismen, tanklösheten och nidingsinnet.

Sålunda har det fogat sig, att det fullständiga utrotandet af några nyttiga och intressanta djur och växter — en oerhörd och obotlig skada för människosläktet — omsider uppväckt tanken på nödvändigheten af naturskydd. En gång väckt har tanken småningom satt frukt i arbetet på räddandet af hvad ännu räddas kan. Men för att lyckas häri, fordras större snabbhet. Många äro de djur- och växtarter, som i närvarande stund hotas af undergång, många de naturformationer, som måhända stå inför en snar ödeläggelse. Största hindret i naturskyddsarbetet ligger i människomaterialet.

I fråga om sina skyldigheter mot naturen ha människorna mycket olika begrepp. Under det att den ene ej har hjärta att bryta ett blad i Guds fria natur, skulle den andre icke rygga tillbaka för att tillägna sig den sista blomman af en utdöende växt. Den ene önskar att se vår jord förvandlad till ett paradys, den andre sträfvar mer eller mindre omedvetet att gördensamma till en steril öken.

Men kunna kvinnorna göra något för naturskyddet? Ha äfven de något på sitt samvete i denna sak? Förvisso. Det är en ödets ironi, att den ömhjärtade kvinnan genom sin tanklöshet spelat en roll i historien om det nästan fullständiga försvinnandet från jorden af kolibrierna, dessa förjusande, i alla färger med metallglans skimrande små varelser. Det var — ett hattmode den gången, som för kvinnorna var viktigare att följa, än hjärtats och förståndets röster. Man må emellertid hoppas, att bruket af uppstoppade fåglar i hattarne för alltid hädanefter är försvunnet! Denna uppföring är naturskyddssaken väl värd.

Vi behöfva dock tyvärr ej gå så långt som till tropikernas fåglar för att finna exempel på liknande utrotningskrig. Dagligen och stundligen visa kvinnorna, säkerligen utan att reflektera däröfver, den största vanvördnad mot naturen äfven i vårt eget land. Man kan ej på annat sätt karaktärisera bruket att till rumsprydnader utan urskillning använda hvarjehanda växter. Att i en trakt, där en växt är sällsynt eller kämpar en hård kamp för sin tillvaro, använda densamma för nyss nämnda ändamål är i hög grad klandervärdt. Och i afseende på en hel del växter är det att antaga, att de snart få räknas till denna kategori. Det har gått så långt, att flere af våra allra vackraste blommor (såsom blåsippan och liljekonvaljen) på somliga ställen börjat bli allt sällsyntare.

Och det ständiga, året om pågående stympandet af träd och buskar — för att icke nämna de större skogssköflingarna vid jul och midsommar — icke allenast förfula naturen, utan medföra äfven en icke oansenlig national-ekonomisk förlust, i det dessa massor brutna ungräd i regel betyder lika många “blot till lyst” förstörda träd. Om glädjen i hemmet af dessa, mången gång *stulna* ruskor är kortvarig, så är däremot skadan i naturen så mycket mera bestående.

Detta böra vi besinna, då vi önska pryda våra hem. Lefvande växter eller trädgårdsväxter äro ju från alla synpunkter därvid att föredraga. Och hvarför kunna vi icke nöja oss med dessa?

Låt oss aldrig förlora känslan af att vi ha ansvar inför naturen och för vårt lands bästa!

NATURVÄN.

ÅRETS TOLF KAPITEL.

Täflingsämnet för april månad lyder:

“**Det värsta af allt!**”

Ett kapitel om tjänarinnefrågan i belysning af det nuvarande sociala läget samt om behöfvet af nya lagstiftningsformer för aftal mellan husmödrar och tjänarinnor.

Som detta är en af hemmens vitalfrågor, bör densamma behandling bli föremål för vår läsekrets' varma intresse. Täflingskrifterna, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling*, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun senast den 28 februari 1911. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns aprilnummer.

Stockholm den 1 februari 1911.

Redaktionen af Idun.

Iduns kokbok.

NÄR fröken Elisabeth Östman ur de tusende receptens förråd gallrar ut de 800, som hon anser alldeles nödvändiga för en husmor, och så af detta sammanställer en kokbok, då har hon den stora fördelen att under de tio åren som redaktör af Iduns köksalmanack ha förvärfvat sig många vänner, för hvilka hennes recept och matsedlar varit till vägledning och hjälp. Ständigt får Iduns redaktion mottaga förfrågningar om icke köksalmanackan borde uppställas så, att den kunde bindas in i bokform. Iduns kokbok uppfyller nu detta länge närda önskemål

En modern kokbok innehåller icke blott recept på soppor, fiskrätter, köträtter och efterrätter. Den tar också hänsyn till att ett alldeles nytt slag af måltid kommit i bruk, där den lätta varma rätten är en nödvändig beståndsdel, nämligen lunchen. I Iduns kokbok skall man också finna en rikhaltig afdelning af ägg-rätter, omeletter, souffléer och färser, kalla anrättningar och grönrätter m. m. där husmodern kan välja för sin lunch, för sin frukost eller för aftonmåltiden. Äfven mellanrätten till sin middag, som ofta vållar ett sådant hufvudbry, kan hon finna här. Denna afdelning är helt och hållet en nyhet, och fröken Östman är med rätta stolt öfver den.

Utom matrecept innehåller emellertid Iduns kokbok äfven anvisningar vid bakning, karamellkokning, vid tillredandet af drycker, konservering, beredning af charkuterivaror etc. Det blir en hel teoretisk husmoderskurs alltså, motsvarande den praktiska vid Elisabeth Östmans husmoderskurs i Stockholm, där alla recept och råd prövas och praktiseras. Utom det hemtrefliga omslaget i färger innehåller boken 12 färgtrycksplanscher med afbildningar af köttstycken, fiskar, fåglar, svampar och grönsaker, samt 4 styckningsplanscher tagna direkt efter naturen på Aug. Falks slakteri. Iduns kokbok utkommer i femton häften à 30 öre, hvarje häfte innehåller 32 sidor text jämte biläggsblad. Häftena utgifvas med 14 dagars mellanrum och hela arbetet beräknas föreligga färdigt senast i augusti månad 1911. Den vackra boken utkommer på aktiebolaget Ljus förlag. Det är på förlagets önskan, som nystafning blifvit använd i texten.

Öfver **En Million**

kronor sparar Sveriges folk årligen genom kemisk tvätt af kostymer, klädningar, kappor, gardiner, draperier, täcken m. m. hos Orgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.
Skandinavien största affär i sin branche.
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och kemisk tvätt.

Cerebos Salt

är läkerheten själf och lika godt som det är läckert.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Vår operascens främste sångare.

ETT AF DE ÄLDRE husen vid det förnåma Blasieholmstorg har familjen John Forsell slagit ned sina bopålar efter återkomsten från Amerika. Söker man upp den berömda operasångaren där någon förmiddag, som han icke har repetition på Operan, skall man finna honom och hans hustru i fullt arbete vid flygeln, han sjungande, hon ackompanjerande.

Men icke dess mindre afbryter han sina öfningar för att älskvärdt ägna en stund åt den besökande journalisten, som tack vare sångarens dramatiska konversationsförmåga snart har fått en lika intressant som klar inblick i operaföreteelsernas dunkla maskineri.

Det må först som sist sägas att ingen har högre tankar om vår operascens möjligheter än John Forsell och ingen torde besitta en varmare nitälskan än han, då det gäller dessa möjligheters tillvaratagande. Men icke desto mindre förefaller det, som om han endast vore på tillfälligt besök vid den teater, där han borde vara fäst med lifstidsengagemang, och spörjer man honom om skälet till hans tvekan, huruvida han ämnar stanna i Stockholm eller icke, blir svaret en innebördsrik axelryckning, som det skulle taga alldeles för stor plats att här utlägga.

Ett är visst och bland vår operas publik finnes helt säkert ingen, som ej delar den meningen, att det vore ett oförsvarligt slöseri med konstnärliga medel att släppa en sådan första rangens sångartist som John Forsell, på samma gång det vore en antinationell handling af en operastyrelse, som vill kallas svensk.

Kring namnet John Forsell har alltid stått strid, den strid, som naturnödvändigt uppstår kring geniet och kraften; hans impulsiva personlighet begär inte bättre än att lidelsefullt få ge sig det konstnärliga arbetet i våld, men då vill han också ha alla med sig, se

dem genomglödgas af samma eid som han själf, samtidigt som han begär frihet för sina konstnärliga intentioner.

De osjälftändiga, de fantasilösa behöfva gifvetvis gå efter regissörens kommandoord, men för en konstnär, som äger skaparlusten och trängtan att på egna vägar nå in till verkets själ och äfven gör det, blir instruktionen i mer eller mindre mån ett tryck, mot hvilket sångaren knappast kan undgå att revoltera.

Hvad är det som gör John Forsells sceniska skapelser så sällsynt friska och lefvande, om icke det, att han i kraft af sin eminenta begåfning utformar gestalterna enligt sin uppfattning, och håller dem fria från all operaschablon. Detta borde tillgodoräknas honom vid de tillfällen, då man gör nummer af hans "excentriska lynne", som i grund och botten ingenting annat är än hans naturliga åstundan att få ge sig själf i sitt arbete.

Förnärvarande förbereder han sig bland annat till en skandinavisk balladafon, som skall äga rum på Operan under loppet af februari och med hvilken han ämnar fira sin femtonåriga verksamhet som operasångare. Att han då kommer att möta en fulltalig publik, som af hjärtat skall hylla honom för den rika insats han gjort i svenskt musikaliskt och först och sist bringa honom sitt tack för hans storstilade tondramatiska arbete på vår främsta lyriska scens tillhör, behöfver man ej vara profet för att förutsäga. I maj skall konstnären gastera på Köpenhamns operascen och sedan... ja, det tillhör ännu det ovissa.

Men innan han i vår lämnar Stockholm torde det hända, att publiken får glädjen höra honom sjunga titelpartiet i en rysk opera, "Boris Godunov", af Mussorgsky, ett enligt sångarens utsago ovanligt rikt och betydelsefullt verk. Vi skulle i så fall kanske bli delaktiga af en konstnärligt glänsande operapremiär under denna säsong. —

Vår här meddelade interiör från det Forsellska hemmet är tagen under en repetitionsstund vid flygeln, och familjens yngsta, sönerna Jakob och Vidar samt dottern Anna, ha synbarligen lagt sig i anfallsställning på golvet för att hålla obehöriga besökare på afstånd under fars och mors dyrbara arbetstimmar.

ARIEL.

Operasångaren och fru John Forsell.

Foto för Idun af A. Blomberg.

Hvarje husmoder
bör
prenumerera på

Barngarderoben
Pris för helt år 3 kr.: halft år
kr. 1:60. Lösnummer 30 öre.

Hvarje sömmerska
likaså.
12 häften årligen.

PERLSALT.

Absolut rent och fuktfrött.
A.-B. FUKTFRITT BORDSALT,
Sundbyberg.

Fiskmåsen.

Skiss af Wilma Lindhé.

(Forts.)

MEN HVAD SOM var mera — hon fick horisont, sol, frisk luft, tystnad, arbetsro, obanade stigar för ensliga vandringar i skog och mark... Eller nått upp hvad hon gått miste om i världsstaden och saknat så bittert, att det ensamt kunnat vara nog att drifva henne bort.

Blek och tunn, trött och utpinad till själ och kropp, hade hon sagt farväl till det brokigt rörliga lifvet därute, till artistkretsarna och den brännande kampen för en plats bland de berömda, omtalade, dit alla sträfva — snillen och medelmåttor — förmågor och oförmågor — om hvarandra.

Utan smärtsamma slitningar lösgöra sig själ och sinnen aldrig från de intressen, som fångat dem. Men kostade det än så mycket på Rut att lämna allt detta, var det vida värre att skiljas från de enda människor, som stått henne nära — sonen och dennes några år äldre vän och kamrat. Och dock var det dem hon flydde — för att inte stå i vägen och hämma deras utveckling... Ty hon hade hämmat den. Ej allenast genom större talang, utan genom personligt tryck. Genom de fordringar hon ställde på den ene och de känslor hon — kvinnan, som närmade sig lifvets middagshöjd — ingifvit den andre, och som hon alltför gärna velat, men inte vågat besvara.

De fem åren hade inte gått spårlöst förbi. Mer än en tafla hade kommit till under skaparglädje, för att vinna beröm och köpare, och själf hade hon vuxit sig stark och ungdomlig. Inte att anletet var yngre eller återfått något af ungdomens fina form och skära friskhet. Tvärtom var det brynt af väder och vind samt liksom bredare, kraftigare mejsladt och mera karaktäristiskt, med de ensamma tankarnas allvarsprägel öfver sig. Nej, det var i ögonens skimmer af godhet och förnöjelse, i leendet och den stärkta kroppens lifligare rörelser förnyringen låg.

I själfva verket var hon nu, vid fyrtiofem, ungdomligare än då hon fyllde de fyrtio, och sade sig att hon var gammal och måste hålla hjärtat i styr för att inte göra sig löjlig eller behöfva skämmas för den tjuogoettårige sonen.

Den första tiden, efter omflyttningen, hade hon kastat sig öfver arbetet i själssjuk fruktan för de egna tankarna och önskan att glömma. Men omgifningarna voro nya och motiven så många, att konstnärens längtan att hinna fånga dem blef en pådrifvare, som gaf skapardriftens fart och innerlighet åt hvad som kom på duken. Allt lockade färgen ur tuberna — vattnet i dess olika faser af rörlighet och stiltje, dagrarnas spel öfver skogsåsarna, solnedgångsglöden, ången vid skördetid, en gulnande löfdunge eller kor i beteshagen.

Hvilket som helst oväder hälsade hon välkommet. Inte bara därför att hon tyckte om att brottas med det, utan för att det gaf nya stämningar, färger och valörer åt hvad hon såg och önskade återgifva. Men kom det i kontakt med drifbänkar och växtgrupper, blef hon utom sig, ty att odla blomster ute och inomhus, var det enda nöje, den enda omväxlingens hvila, hon unnade sig.

För saknad och längtan blef allt mindre plats — och för ledsnaden ingen.

Så hade det varit tills...? Ja, när, hur och hvaraf sinnesförändringen kommit förstod hon lika litet som den opasslige förstår sig på dessa första sjukdomssymptom, hvilka lönligen smyga sig in i blodet, blandande sig med och förgiftande det, tills det onda plötsligen bryter ut.

Hade hon gjort sig reda för det, skulle hon vetat att hon blifvit orolig till sinnes allt sedan måsen förde med sig någon att samvara och språka med, och att hon nu — när våren återigen stod för dörren — inte tänkte på och spejade efter stort annat, än om kamraten skulle komma igen och öfverraska enstöringen... Eller skulle kanske denne — som inte behöfde mer än spänna vingarna för att nå sin längtans mål — söka sig det och blifva borta? Innan det skedde — och i obestämd förhoppning att på samma gång rädda sig undan tankarnas virrvarr — ville hon måla den och var så ifrig som skulle den fångas i flykten.

Det är inte de yttre händelserna ensamt, som gestalta lifvet — det är sinnesförändringen. Hvad som störde hennes ro var fantasi-foster, inbillningar, minneshallucinationer, instängdt tankelif — ogripbart alltsammans och just därför omöjligt att jaga undan. Men något yttre, mera verkligt — som hon minst af allt ville lägga på sinnet, eller erkänna som ett lidande — hade stött till.

Han, som omfattat henne med ynglingens första stora kärlek och lidelsefulla dyrkan, hade under vintern gift sig med en jämnårig. — Alldeles som hon i uppgörelsens stund dem emellan, då han blottade och hon förnekade sina känslor, bedt och tillrådt honom.

Det hade inte varit synnerligen svårt då — i det spännande ögonblicket — när det gällt sonens bästa och plikten, att på egen bekostnad lära honom kufta sig själf — att vara storsint och försakande. Inte tungt att bära heller, så länge hon trott sig vara föremålet för denna den yngre mannens svärmiska tillbedjan, som är en sårbarhet för den afblomstrande, mot ålderdomens hadesrike skridande kvinnan.

Först när hon mistat hvad hon ägt — eller trott sig äga — förstod hon hvilken roll det spelat i hennes lif och hur innehållslöst det blef det förutan.

— Jag vill honom ingenting. Jag vill inte ha det annorlunda. Godt det är slut, sade hon sig med öfvertygelsens skärpa... Det var inte heller honom och hans slocknade känslor hon sörjde, det var den dödsdömda erotikens flykt ur det egna hjärtat.

Hon hade gift sig vid så unga år och blifvit änka så tidigt, att hon knappast hunnit bli lycklig — än mindre olycklig — och när hon tänkte tillbaka på sitt korta äktenskap, syntes det henne som om hon läppjat på en kostlig dryck, hvilken hon ej hunnit smaka — än mindre dricka sig otörstig af — innan den rycktes undan.

Under vintern, då köld och mörker dräpa växtligheten, händer att samma makter komma längtans frö att gro i människohjärtat.

Den knappa dagern hindrade målningen. Trädgårdstappan låg bottenfrusen och i blomsterrummet tynade växterna. Endast tankarna hade fritt spelrum och blefvo så sjukligt tunga, att de förde med sig inte allenast ensamhets-känslan — som aldrig plågat henne värre än i världsstadernas vimmel — utan också dess följeslagare — hungern efter en människa att sluta sig till, anförtro sig så helt åt, att hvarje tanke blir liksom delad och förstadd, innan den uttalas.

Rut kastade penseln och försjönk i grubberier. Måsen lyste som en hvit prick i det växande dunklet, och i väster skiftade himlen i dessa tendra färger, som göra marskvällarna så vackra och underligt vemodiga. Från fönsterbräderna trängde doften af hyacinter, narcisser och vinterbleka konvaljer, med en påminnelse om begravningskransar, som kom henne att rysa till. — Det här går inte, tänkte hon och

blickade ut öfver hafsviken, på hvilken en motorbåt stampade fram till andra stranden, där enstaka ljuspunkter glimmade mellan trädstammarna. — I de där hemmen, hur små de äro, bo dock människor, som sluta sig till hvarandra, sade hon sig och fick med detsamma en sådan längtan efter sonen, att hon sprang upp, stötte undan staffliet och gick fram och åter, som i yrsel.

— Hvem mer skulle jag behöfva? — Hvem mer än den ende, som hör mig till, mumlade hon i stigande häftighet. — Det som skilde oss var ett intet... Några häftiga ord... Ett "kält, kält", likt mäsarnas afskedsskrän uppe i rymden. Den andra fågeln kommer inte tillbaka... och inte Seved heller, om jag inte kallar honom... Villan är allt för stor. Måla kan han göra bättre här än där... Det vet jag bäst... Lefva ett sundare lif också, än det som stötte mig bort, därute, och jag inte hade makt att ändra... Han har skött sig bättre mig förutan, sägs det, suckade hon. — Och nu skall jag ta honom sådan han är... Fordra intet och ge allt... Inte gömma på en tanke eller känsla — bara omhulda och berätta. Låta honom veta allt — smått som stort... Lika mycket om hvad som gladt eller smärtat mig... och än bättre få veta allt om honom själf.

Med skälfvande händer tände hon lampan, och medan fingrarna darrade af ifver och kinderna brunno, som i feber, skref hon ned hvad hon hade på hjärtat och lät det tala som aldrig förr.

*

Modern ropade inte förgäfvets. Sonen skulle komma. Inte på ett tillfälligt besök, utan för att slå sig till ro öfver vintern — eller för alltid. Måla Sveriges land och dess kraftiga linjer, i stället för Frankrikes veka, konturlösa. Taga sina typer ur dess folk, i stället för ur främlingars. Samla sig i landlig frid och tystnad, som han så väl behöfde. Återfinna och förtro sig till modern, som han så bittert saknat.

Vårsolen kom knopparna att svälla, gräs och örter att spira. Från granskogens hvitgröna årsskott doftade det af kåda och från hulten af nyutslaget björklöf. Men ur myllan ångade must och fuktighet, och när Rut satte spaden i jorden, tyckte hon sig vara ett med den och tänkte — att toge hon sig för aldrig det, gick ingenting upp mot arbetet i den egna torfvan.

Att så och plantera, se det sådda gro och växterna rota sig — i medvetande af att sonen skulle fröjdas öfver hennes verk — gaf en sådan lyckokänsla, att den fyllde väntetiden och gaf den vingar.

I blomsterrummet ämnade hon måla... Om hon skulle måla något alls, när han kom för att taga ateljén — som hon omändert efter hans smak och vanor — i besittning? I sin helhet hade hon en obestämd känsla af att böra utplåna sig själf för hans skull.

Han lät henne vänta tills sommaren stod i flor och missmodets skugga lagt sig öfver sinnet. Men inte förr såg hon honom komma emot sig ungdomligt spänstig, glad och obesvärad, än hon blef lika lätt till sinnes och glömde det något, som skilt dem åt.

Ifriga och glada — likt mäsarnas snatter året förut — ljödo bådars röster från ateljén, ännu när natten föll på.

— En sådan bostad mamma har! Här bör man kunna måla sig ryktbar. Och så ung och bra mamma ser ut. Så vackert här är! hvad Sverige ändå är för ett land! Det skönaste på jorden, och värdt att lefva och dö i, småpratade han och kysste hennes händer.

PÄRMAR
till IDUN 1909 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

Salamander alla sorter.
Enhetspris 15,—
Dam- & Herr-Skodon Lyxutföring 18,—

Oändlig ömhet fyllde moderns hjärta och lyckotårar ögonen. Men hvad hon hade att säga var allt för ömtåligt att komma fram med just nu, när han gjort en långfärd och behöfde hvilas ut. Tiden låg dessutom framför dem och skulle räcka till. Bara att se och ha honom nära var så nytt och hugesamt, att det var till fyllest. — Och hvarför inte hålla sig till de yttre tilldragelserna, än så länge, som det var så lätt att tala om?

Att föra honom rundt och påvisa de särskilda punkter hon tagit till motiv, och de olika dagar i hvilka hon sett dem, var ett outtömligt nöje för bådass målareögon. Eller var det han som berättade om våren i Paris, som han inte nänts fara ifrån. Om Boulognerskogens fägring, boulevarderna i elektrisk belysning, folkströmmens brus, teaternas, konserternas, nattlivets lockelser.

Han talade väl och hon såg alltsammans för sig, som en många gånger skådad tafla. Men när hon lyssnade, var det mera efter tonfallen i den vackra stämman, än till själfva orden, och mera på hans roll i världsvimlet hon tänkte, än på de bilder han upprullade.

*

Hon kom från kallbadet nere vid stranden, som hon tog hvarje morgon före frukosten från tidig vår till långt fram på senhösten, kastade badlinnet på gräsplanen och stannade framför en rosengrupp, hvilkens vissnade blommor misspyrde de nyutslagna.

— Och sådant låter jag ske, mumlade hon och såg sig omkring på rabatterna, som fått sköta sig henne förutan.

En blick mot gafvelfönstrets nedrullade gardin sade henne, att sonen var lika morgonsen som alltid, och att hon godt kunde hinna klippa bort de falnade rosorna, innan han visade sig.

Att han bibehöll samma tidsräkning som i Paris — gjorde dagen till natt, natten till dag, och sof bort morgontimmarnas friska skönhet, pinade henne mer än hon ville erkänna. — Jag får inte fästa mig vid småsaker, sade hon sig många gånger om, men plågan satt ändock kvar i hjärtat likt taggen, som håller på att gräfva sig in i hullet.

— God morgon, mutter, ropade han och stack ut det okammade hufvudet genom fönstret.

I samma ögonblick mindes hon intet annat än hur kär han var henne, och att hon ville vinna och hålla honom kvar.

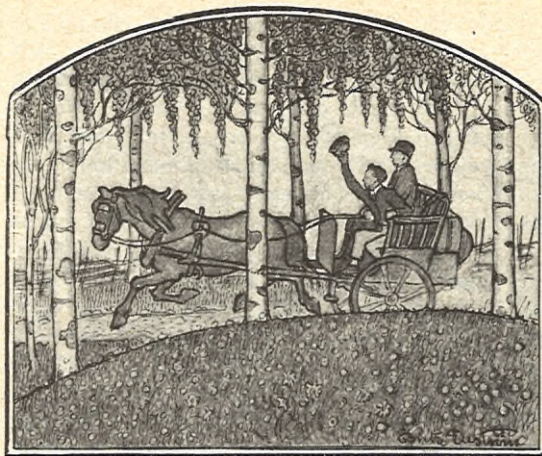
— Är du i skjortärmarna ännu, din latmask, smålog hon och hytte med fingret.

— Jag är ingen ottefägel.

Skärpning af fädernas försörjningsplikt.

TILL KUNGL. MAJ:T har i dessa dagar framlämnats en skrivelse med 530 under-tecknare från Stockholms stad och län hvari framhålls huru som våra lagar sakna effektiva medel att tillhålla såväl ogifta som gifta fäder att uppfylla sin försörjningsplikt. Man påvisar de lidanden särskildt för de ogifta mödrarna och deras barn som därpå bli följden och an-håller att lagberedningen och fattigvårdslagstiftningskommittén snarast ville framlägga förslag till speciallagar i ämnet.

Initiativet till denna petition har utgått från kvinnohåll och kvinnornas diskussionsklubb-styrelse har tillsatt den kommitté som utfört arbetet. Under-tecknarna äro alla personer, som genom sin verksamhet i fattigvård eller annorstädes fått praktisk erfarenhet af de nuvarande lagarnas brister.

SÅNGERNA OM HEMMET AF OSCAR STJERNE.

III.

Hemmets jord.

JA, SJÄLFVA MARKEN därhemma var varm
och kärleksfull
och rödt där gömdes ett hjärta, som slog
i den mörka mull.

Ej finns väl den som förgätit, sen han
vuxit och blifvit stor,
hur fordom i hemgårdsbacken han sof som
hos en mor!

Jag minns, när jag vände som gosse från
stadens och skolans tvång
till mitt hem och sommarloftet i juni i sol
och sång:

Hur jag kastade mig ur kärran, när den
kört genom björkallén,
med en fart, så att gamla Brunte förskräckt
kunnat sätta i sken!

Jag ville till marken, marken, till hemmets
torfvor och strå,
till hvilka jag längtat, längtat i dagar långa
och grå.

I allt det doftande gröna jag tryckte mig
ned, och då
det varma hjärtat i mullen mot mitt jag
kände slå.

Min mun var tryckt mot mullen, jag kunde
ej finna ord,
men snyftande högt af sällhet, kysste jag
hemmets jord.

— Då får du inte heller se daggen gnistra
på marken, och vet inte hvad du förlorar.

— Må vara! men den nordiska sommardagen,
i all sin härlighet, är sannerligen så lång,
att man inte vet hur den skall slås ihjäl.

— Måla! Tag vara på hvad du ser!

— Det är lätt att säga för mamma, som är
landskapsmålare och har människor och djur
till staffage. För mig är det tvärtom. Målar
jag en skog, ett sädesfält, eller en bit vatten,
är det som bakgrund eller miljö för de figurer
jag vill ha fram. Jag behöfver modeller —
typer — och har inte sett till några.

— De finnas väl, också, om man letar, sade
hon modstulet och gick in med fånget fullt af
skruppna, brungula rosenblad. —

Dagarna gingo utan att modern kom sonen
närmare, och utan att hon bar fram något af
det myckna hon ämnat anförtro honom, hvar
fanns den också, denna heta åtrå att delgifva
årslånga känslor och tankar? ... hvar hade
den tagit vägen? Drunknad kanske, i den
första samvarons kallprat, som varit till fyllest
då — som afledare för allt för starkt känslolif
— men snart nog blifvit tomt och otill-
räckligt. Inte att den var borta, denna åtrå...
När hon var för sig själf, repeterade hon hvad
hon hade att säga, men tillsammans med honom
blef hon blyg och skygg, rädd att såra, rädd
också att blotta sitt inre utan att finna gen-
svar och förståelse.

Ibland kom det för henne att han kände på
samma sätt, men teg af grannlagenhetsskäl,
och att det var illa af henne att inte göra början.
Hennes staffli stod tomt, blomsterland och kruk-
växter vansköttes och ute i naturen hade hon
ingen blick för färger och dagar. Tankarna
rörde sig enbart om sonen och i hans närhet
studerade hon hans drag, minspel och rörelser.

— Låt mig måla dig, bad hon en dag i
brådskanie ifver.

— Ämnar mamma slå sig på porträttmåleri
också?
Hon hörde på tonfallet att han ansåg henne
omöjlig i den vägen, och gaf honom hemligen
rätt, men kunde inte afstå från försöket. Hon
hade röjt bort den egna målarattiraljen, och
gömt undan dukar och utkast, och bara att
återigen ha penslarna i handen och lägga upp
färgerna var en glädje.

Han var tacksam att måla. Ung och väl-
bildad, med mörkhyadt ansikte, vackert hufvud
och mångskiftande ögon. Glad, öm och prat-
sam under sittningarna, som till en början
blefvo verkliga högtidsstunder. (Forts.)

“Svenska kvinnan i brons.”

DET ÄR GLÄDJANDE att tanken på re-
sandet af en kvinnlig staty åtminstone
kommit under debatt. Men än mera förvå-
nande är det att ett sådant förslag inte hörts
af förr. Det skulle annars tyckas, som om
önskan att få se kvinnogärningen hugfäst med
ett minnesmärke helt naturligt måste finnas hos
kvinnorna.

Man behöfver icke med räkneexempel bevisa,
att det nu kunde vara kvinnornas tur. Denna
fråga afgöres icke genom proportionell val-
metod: när kvinnorna drifna af en önskan att
ge uttryck för sin tacksamhet och beundran
för en kvinna besluta att resa henne ett äre-
minne, då äro de, alla jämförelser med män-
nens gärning förutan, i sin goda rätt.

Man skulle ju ha kunnat tänka sig att en
kvinna och en gärning skulle varit förtjänt af
den heder, som vederfarits många män, den att
nationen i sin helhet betygade henne den tack-

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt
nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut
ej äga desamma, en billig, omväxlande och läro-
rik lektyr. Mot insändande af nedannämnda be-
lopp till Expeditionen af Idun, Stockholm,
erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2:—	Iduns julnummer 1894	0:20
Idun 1893 (nr 1 felas)	2:—	Iduns julnummer 1895	0:20
Idun 1904 (utan julnumret)	3:—	Iduns julnummer 1901	0:25
Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	3:50	Iduns julnummer 1904	0:30
Idun 1907 (med julnumret)	4:—	Iduns julnummer 1905	0:30
Idun 1908 (med julnumret)	4:50	Iduns julnummer 1908	0:50
Idun 1909 (med julnumret)	5:—	Iduns julnummer 1909	0:75
Idun 1910 (med julnumret)	5:50	Iduns julnummer 1910	1:—

LÄS!

Af Gösta af Geijerstam.

DENNE UNGE skribent, hvilken nu framtræder genom Idun, är en son till Gustaf af Geijerstam och han röjer onekligen i nedanstående lilla fjällskildring att han som berättare är sin faders son.

samhet, som tar sig uttryck i brons. Men så har som bekant ej skett, något förslag i den vägen har ej ens framkommit eller diskuterats, medan den ena manliga minnesstoden rests efter den andra, och kvinnorna gifvit sina penningar både till gjutna och ogjutna stoder.

Det är alltså tydligt, att om något skall bli gjordt, måste kvinnorna göra det själfva. Men skall det vara någon möjlighet att väcka den entusiasm, som utlöser sig i arbete och offervillighet, så måste man åtminstone samlas kring en lefvande gärning, som ännu betyder något för oss, en personlighet, som ännu värmer, och ett namn, som klingar likt en lösen för vårt program och vårt arbete.

Därför duger enligt min mening för det första icke Margareta Fridkulla. Hon är ingen verklighet för oss, hon är en symbol för några tämligen obestämda kvinnliga dygder. Det blefve ju endast något i stil med de kvinnofigurer som förekomma på Dramatiska teatern, nedanför Geijer- och Gustaf II Adolfsstoderna eller på domkyrkornas epitafier. Vill man särskildt hylla freden och fredssträfvandet, gjut då Bertha v. Suttner i brons eller ordföranden i vår kvinnliga fredsförening, men inte Margareta Fridkulla.

Bland de öfriga föreslagna namnen synes oss endast ett uppfylla de nyss omnämnda fordringarna och det är *Fredrika Bremers*.

Femtio år ha snart förflutit sedan den kvinnans död, hvars lif och predikan betyder en epok i de svenska kvinnornas historia. Tidvis har kanske hennes namn varit undanskymdt, men allt tyder på att den tid är kommen, då alla klarare skola förstå hennes fria, starka och rättfärdighetsälskande personlighet, och styrkan af det mod, som kom henne att säga sin mening rent ut trots giftigheter, smädelser och hån.

Det vore väl främst kvinnorörelsen, som skulle ta hand om tanken att resa en kvinnlig staty, och Fredrika Bremer är dess främsta namn. Hon hade mod att ta första steget, hon gick i bräschen, och den som läser hennes skrifter skall finna, att hennes ord och planer voro nog fria och vidsynta att ännu kunna formulera vår rörelses program.

Här behöfver icke hennes historia återges. Det är allom bekant hur hon efter en oharmonisk barndom och ungdomsår fyllda af grubbel och ensamhet, fann sin uppgift i skriftställarskapet och med sina romaner af en alldeles ny typ "Teckningar ur hvardagslifvet", "Familjen H.", "Grannarna", vann en stor popularitet och ryktbarhet långt utöfver vårt lands gränser, så att framstående personligheter sökte hennes bekantskap, och de litterära kretsarna hyllade henne hvart hon kom i gamla och nya världen. Och ännu kan, som vid jättemötet under rösträttskongressen i London, ett internationellt auditorium brista ut i applåder vid hennes namn.

Och det är också känt hur hon, när hennes dag kom, skref sin "Hertha", där hon i rörande och glödande ord talar för kvinnornas rätt till männens kunskapskällor, och rätt att som myndiga bestämma öfver sitt eget öde, talar för kvinnornas värde såsom personligheter, oberoende af männen, den ogiftas lika värde med den gifta. Hon visste att hon därmed frivilligt afstod från sin popularitet, och att hon gjort det glädde henne i hennes sista stund. Men trots hån och opposition lefva hennes ord och segra hennes tankar.

De svenska kvinnorna uppfyllde en gärd af skyldig tacksamhet den dag de reste Fredrika Bremer en minnestod.

E—ER.

EN MAN HAR gått sig vill i fjället... Öfver dalen ligger senhösten dyster grå. Skogen står svart af väta, men till fjälls står snötjockan tung.

Tystare än vanligt gå bygdens människor inbundna, tungsinta till sina sysslor.

Som dofva klämtslag ljuder det öfver den trånga dalen: "En man har gått sig vill..."

En man har gått sig vill i ödemarken. Gud hjälpe honom... På tredje dagen nu, och senhösten i fjället är hård.

Fjällfolk, som kommit från höstarbetena på sätern, har intet sett och lapparna, som vakta ren på Trollhöslätterna, ej heller. Ty nysnön döljer alla spår och ödemarken är villsam och stor.

Ensam sitter hustrun med barnen och väntar. Tre barn har hon och hon väntar det fjärde, oändlig är tron på att han lefver hos denna kvinna, som ej vågar tro honom död...

De äro fyra, som söka, bygdens djärfvaste skyttar och stigfinnare, han Asbjörn Dälen och brodern Per, Asbjörns medtä flarefter varg och vildren, det är han Olof Skogen och han, Asmund Bråtå. Hon väntade dem och spejar. Intet ha de funnit, intet sett. Ty snötjocka står tät och nysnön döljer alla spår. Men de vilja söka igen... i morgon. Ty i natt måste de hvila ut. De tro på intet längre, men de vilja söka igen, endast för att bringa henne tröst som väntar.

Under natten slår vinden om till nordan och på morgonen är himlen klar, rundt om skina topparne af nysnö och träden stå frostiga och hvita.

Men de fyra äro längesedan på väg. De ha lämnat sätrarnas banade vägar bakom sig och sträfvat mot bergen, som ligga gnistrande hvita i sol och snö. Högre upp spänna de på skidorna och sökandet har åter begynt.

Två och två gå de åt hvar sitt håll, men ju längre in de komma, desto tydligare hångrinar deras sökande mot dem. —

Hvart har han gått då han miste vägen? Ödemarken är så oändligt stor och snön täcker alla spår.

Vargspår och räfspår korsa deras väg, men spår efter honom de söka finna de icke. En förtviflad och till döden hetsad man kan gå längre, än hjälpsamhet och fjällvana män. Redan kasta fjällen långa blå skuggor, men intet ha de funnit.

De måste vända; innan natten öfverraskar dem, måste de vara i hyttan under Gråhön. Fjällnatten är inte att leka med så här års.

Natten har brutit in och norrskenet flammar öfver Storhammaren, innan de fyra åter samlats i hyttan under Gråhön.

Nej! Intet ha de funnit, men korpen har skrikit så fult under Stygghön och han skriker bara öfver lik... i morgon om vädret slår till...

*

En ensam varelse kraflar mödosamt genom snön mot Gråhön, han har legat i dvala hela dagen, men nu har han vaknat. I dalen som

skrånar upp mot Gråhön från norr går han och långt borta ser han det matta, flämtande skenet, från spisen i Gråhöhyttan, som dör ut.

Fötterna lyda ej längre och hans hjärna är tom och död, men han ser ljuset och det drar honom.

Gud hjälpe honom nu! Hans fötter vilja ej få spjörn på den sista stygga branten, fjället stiger nästan lodrätt upp där, svart och bart från snö.

Den branten är svår för uthvilad man, för honom, som går ute på femte dagen är den omöjlig. Rådsvill blir han stående. Han kan lukta röken därifrån han står, bara ett par hundra meter längre upp är räddningen.

Han kraflar hjälplöst med de döda benen.

Kommen upp ett stycke, hasar han ned igen och med ett gällt klagande skrik sjunker han samman i snön. —

Hvad var det för ett skrik? Per björnskytten sitter upprätt i sofsäcken och lyssnar.

"Varg" säger Asbjörn i halfsömnen och vrider på sig. Men Per ligger vaken och lyss, det oförklarliga något håller honom vaken, trots tröttheten, — den oförklarliga förbindelsen mellan själ och själ.

Till slut står han upp, går fram till hyddans dörr, som han öppnar, och ser ut, länge står han där och betänker sig.

Då skymtar han en otydlig mörk fläck på den hvita snön och när han tar några steg mot den, hör han en vargs ömkliga tjut, som är så likt en människa i nöd.

"Det var varg ändå" ... mumlar han och går åter in.

Tacka Gud, du stackare, som ligger sanslös och med förfusna ben nedanför branten att ingen fann dig.

Tacka Gud för vargen, som ledde Per på villospår. Du slapp plågorna af kallbranden, slapp att ligga bygden och din hustru till last.

Nu kommer du ej att gå som krympling i dalen och se upp mot fjällen, som du aldrig mer kunde nå. — Natten skrider framåt.

Öfver Stygghön skocka sig stora tunga snömoln och mot morgonen bryter snöstormen åter lös. —

På platsen, där den döde ligger, hopar sig snön meterhögt innan de som sofva komma ut. Nu är sökandet lönlöst och nu draga de hem.

Men hviträf och varg finna stället, där den döde ligger, och när snön smälter om våren, är allt undanskaffadt så när som några väta klädtrasor, men solen torkade dem en vardag och vinden för dem bort...

I dalen går en kvinna och väntar på honom, som är död, hon tror ännu att han kommer. I barnsäng blef hon rubbad till förståndet och barnet dog.

Dagen lång arbetar hon hos främmande, men på kvällen kommer hon hem. Då klär hon om sig och dukar hon upp som till främmande, det är kakor, kaffe och en flaska brännvin, tyst sitter hon så och väntar, medan skymningen faller på, och hon ser icke att brödet är gammalt och brännvinsflaskan tom.

Stilla sitter hon, stirrar genom den tilltagande skymningen mot vägen, som blir borta i skogen, och den äldsta dottern, som har blifvit nog gammal att skämmas öfver sin mor, som är vansinnig, vet att modern väntar på far.

Ett Italienskt medeltidslott med Svenska förbindelser.

Grefve Guardino Colleoni.

I DEN LILLA pittoreska staden Thiena i norra Italien reser slottet *Santa Maria* majestätiskt sina krenelerade murar.

Detta vackra minnesmärke af medeltida byggnadskonst i republiken Venezia tillhör en grefve Guardino Colleoni, italiensk rikssenator, gammal och ansedd politiker, ättling af den store Bartolomeo Colleoni, republiken Venezias generale supremo, hvars präktiga ryttarstod är väl bekant för turister, som besöka Venedig. Han och hans hustru, som är dotter till furst Sigismund Giustiniani Bandini och den äldsta af fem för sin skönhet bekanta systrar, mottaga på sitt stamgods med utsökt gästfrihet en talrik vänkrets, bland hvilka räknas snillets och bördens främsta representanter. Då grefven är synnerligen intresserad af Sverige och svenska förhållanden — han har tvenne gånger besökt Sverige och offentliggjort sina intryck både i tal och skrift — så räknar han naturligt nog bland sina vänner äfven svenskar. Det är genom en af dem Idun erhållit de bilder vi i dag publicera jämte en skildring af själfva slottet och dess konstskatter. Då detta såsom liggande afsides från de stora turiststråken är mindre allmänt känt, torde en antydning om de konstskatter som gömmas inom dess murar vara af intresse.

Gömmas inom murarna är föröfrigt ett inkorrekt uttryck, ty som af bilden framgår är fasaden dekorerad med fresker, som, ehuru bleknade och illa medfarna af tiden, låta ana fantasi och färgrikedom.

Genom en arkad, bildad af fem hvalf-

bågar, träder man in i en väldig hall, vettande åt en med blomstergrupper prydd borggård. Tvenne flyglar flankera denna hall och höja sig krönta af krenelerade torn öfver hufvudbyggnaden.

I hallen och de väldiga salar, som omgifva den, finner man målningar med ämnen ur den antika historien af Paolo Veronese och Giambettista Farinati.

På ömse sidor om den ofantliga eldstaden — en pärla till skulpturarbete från seklet — sitta tvenne olympens gudomligheter af jättelika former, föreställande den ena nöjets och kärlekens gudinna, den andra Vulcanus.

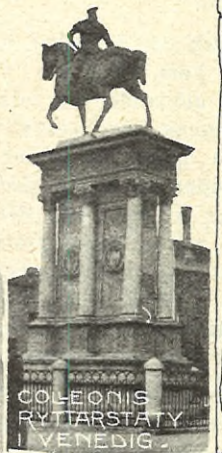
Det ståtliga galleriet, beläget öfver hallen, pryddes förr i tiden med väggmålningar af Paolo Veronese. Men tiden förstörde dem obevekligt och väggarna äro nu i stället täckta af dyrbara dukar af Bassano, Giordano Guercino, Maganza, Montagna, Paolo Veronese och andra mästare. Galleriets dekorerings fullständigas härförutom af åtskilliga antika skulpterade länstolar och bord från 1500-talet, guld- och silfverbroderade porttiärer, urgamla och mångfärgade kristallkronor från Murano samt — såsom sista minnen från feodaltiden — några hillebarder.

Trots dessa medeltids- och renässansmännen är slottet inredt med modern komfort.

Grefveparet vistas dock icke året rundt å sitt slott, under vintermånaderna residerar man i ett ståtligt gammalt palats i Rom, där grefvinnans exklusiva salong är vida känd och berömd inom litterära, aristokratiska och diplomatkretsar.

GREFVINNAN COLEONI.

DROTTNING MARGARETA
BESÖKER SLOTTETCOLEONIS
RYTTARSTATY
I VENEDIG

Från scenen och estraden

EN STRINDBERGPREMIÄR blir nog hädanefter en ganska sällsynt händelse, sedan Intima teatern icke längre står vår störste diktare så nära som förr. Men det man icke får till hvardags sätter man mera värde på, och hvad Strindbergs skådespel beträffar, finnes numera all utsikt — åtminstone tills vidare — att publiken blott med långa mellanrum skall få njuta deras skönhet och kraft från en eller annan af våra scener.

“Riksföreståndaren“, som utgör en af delarne i Vasacykeln, gafs föregående vecka som premiär på Dramatiska teatern. Den innefattar så att säga upptakterna till Gustaf Vasas mannastora regentperiod och utgör en omedelbar fortsättning af tiden efter den Sten Sture d. y.

Ärkebiskop Gustaf Trolle för styret på Stockholms slott med sin far riksrådet Erik Trolle samt de bägge danskarne Didrik Slagheck och Jens Beldenacke som bisittare. Ärkebiskopens onda välde sjunger emellertid på sista versen, Gustaf Eriksson Vasa rycker an med dalkarlarna mot Stockholm, medan den danska undsättningen till ärkebiskopens grämlse, låter vänta på sig. En rad historiska tafloer eller rättare skisser följa slag i slag: ärkebiskop Trolles landsförräderi, Erik Trolles tillbakaträdande från regentskapet, Gustaf Vasas seger, hans sammanträffande med biskop Brask, Uppsala brand och slutligen Vasas kröning och

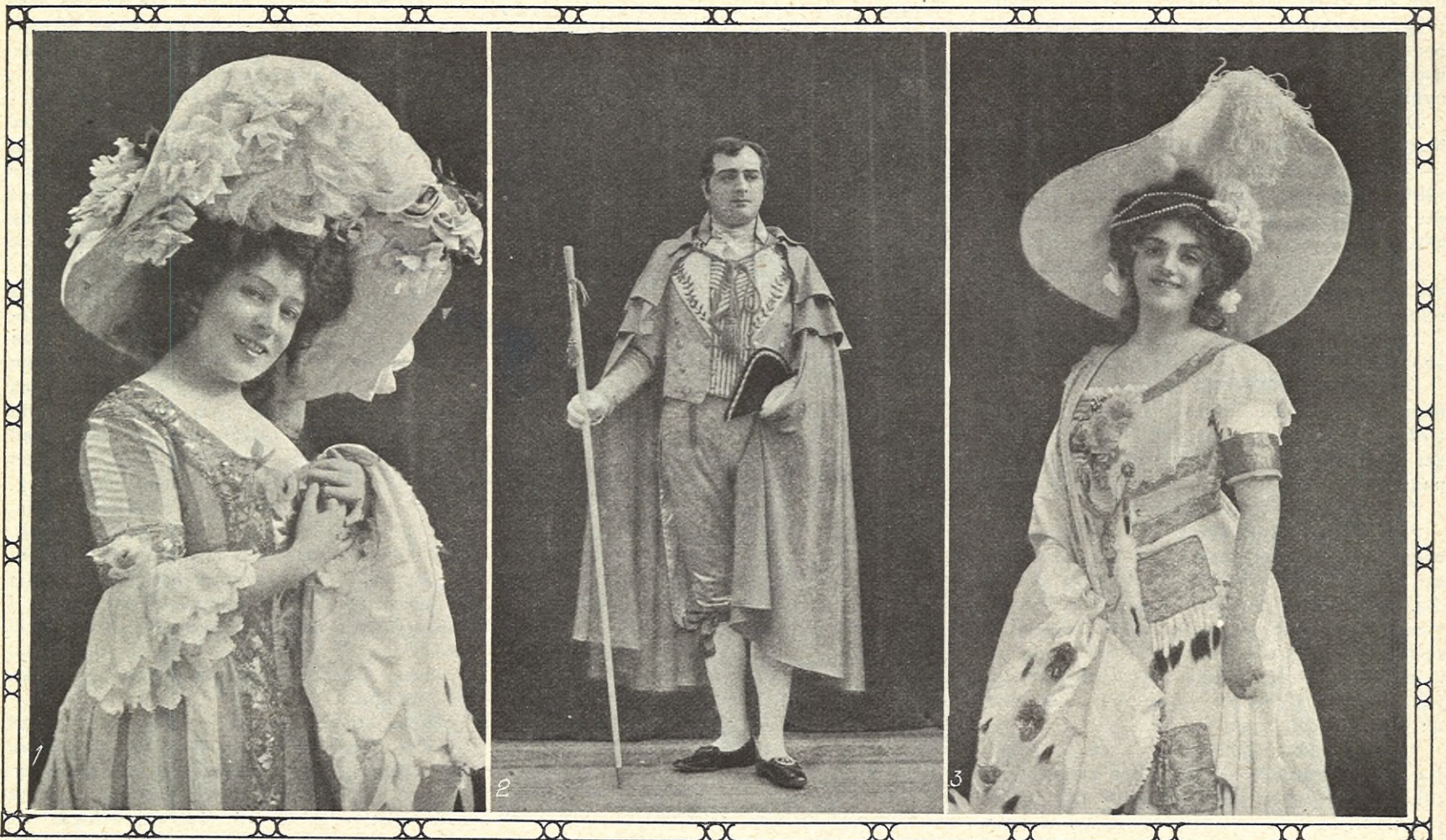
AUGUST STRINDBERGS SKÅDESPEL “RIKSFÖRESTÅNDAREN“ PÅ DRAMATISKA TEATERN. GUSTAF VASA (HR IVAR NILSSON), HANS BRASK (HR LINDBERG).

intåg i Stockholm midsommardagen 1523. Som ofta i Strindbergs historia skådespel saknar ett fast sammanhang mellan de olika scenerna, men inom ramen af så godt som hvarje scen finnes en dramatisk poäng, en blixtrande replikduell, som griper och fånglar åskådaren och låter honom förnimma utstrålningen från diktarens geni. Visserligen forma sig handlingarna ibland något godtyckligt, resultatet komma väl raskt och verka som på förhand tillrättalagda, men allt detta blir oväsentligt inför den Strindbergska kraften med dess bitande sarkasmer och storstilade poesi och skaldens förmåga att med några få drag gestalta människor.

Herr Ivar Nilsson spelar den unge Gustaf Eriksson och framställer nog så illusoriskt det heta Vasablodets svallning. Herr August Lindberg utför Hans Brasks roll med ett mästernskap i karaktäristiken, som gör denna gestalt till styckets mest dominerande. Ärkebiskop Trolle har nu som tillförne en utmärkt framställare i herr Olsson, och som riksrådet Trolle verkar herr E. Hillberg i ordets bästa mening som den gamle vise, luttrad och förädlad i livvets kamp.

Totalintrycket af skådespelet är rikt och betygar återigen hvilken stor diktare vi ha i August Strindberg.

ARIEL.

“VACKRA LADYN“, OSCARSTEATERNS NYA OPERETT. MIRANDOLA (FRU MEISSNER), LORD BRUMMEL (HR BARCKLIND), VACKRA LADYN (FRKN GRÜNBERG).

Ateljé Jæger foto.

ERIC EKENGREN är namnet på en ung konstnär, som f. n. har anordnat en akvarellutställning i Konstnärshuset. Stockholmare till börd, har hr E. under en längre Englandsvistelse utbildat sig i akvarellmåleriets subtila teknik och i ölandets frodiga landskapsnatur funnit en motivkrets, som han inträngande studerat och återgifvit.

De till ett 60-tal uppgående akvarellerna ge en intressant inblick i hur konstnärens måleriska uttrycksätt vuxit från de tunna, isolerade färgerna, som låta papperet lysa igenom, till en djup, sammansatt färgskala, hvilken nästan har oljemålningens must och innerlighet.

Han synes äga ett starkt utpräglat natursinne, på samma gång han söker få fram helhetsstämningen, det centrala i ett landskaps karaktär med bortseende från detaljer, som förvilla ögat och splittra intrycket.

Ett besök på utställningen skänker betraktaren en mångfald af lyriska färgscenerier, fyllda af solklarhet och daggfrisk grönska. Konstnären väljer gärna motiv, där ett blän-

VÅR VID LAMORNA KVARN. AKVARELL AF ERIC EKENGREN.

kande vattendrag glider fram genom det höga gräset, liksom han con amore målar de höga bokarna och ekarna, hvilka med arkitektonisk rytm stiga i Englands fuktiga, soldisiga luft.

Allt som allt är utställningen af stort intresse och förtjänar att lifligt uppmärksammas.

större roll än de konstnärliga principerna. I en och annan tafla t. ex. i ett par ödemarkslandskap tyckes hr Sörensen ha gått sina egna vägar och målat som han sett, inte som han blifvit lärd, enbart till fromma för hans verk och för betraktaren.

“DU KÄRASTE,” säger modern och trycker flickan intill sig, “vi måste gå hvar sin väg. Du är tvungen att komma ut i världen, och jag — jag skall gömma mig ännu längre in i vrån. Alltid får jag arbete — gamla kläder att lappa upp anförtro fruarna mig nog, fastän de annars inte vilja veta af mig.”

“Ut i världen!”

Elsa tänker de tre orden och borrar hufvudet in mot moderns tomma, tunna bröst för att icke se något. Tryckte hon riktigt hårdt ögonen mot något, blef där lugnt svart och hvitt rutigt mönster för blicken, icke som eljest när hon såg upp: dagens och lifvets alla skrämmande bilder, frågande främlingsansikten med nyfikenheten på lur i hvarje drag.

Det var hennes och moderns olycka, att de hamnat — nej, det var icke uttrycket för dem — att de vinddrifvits till detta lilla rigoröst riktiga samhälle, trodde hon ibland, men kanske skulle det ej gått dem bättre på annat håll.

Plötsligt stirrar hon modern rakt i ansiktet och säger med sin unga röst hes af sinnesrörelse:

“Hvad du har gjort mig gränslöst mycket ondt.”

Den andra rycker till af smärta. Den utmårade gestalten vrider sig som ett naket träd i storm. När som helst väntar man, att det skall knäckas, men det sker inte. Ödet unnar det icke fred. Hon mumlar hjälplöst:

“Jag hade velat dig allt godt.”

“Du födde mig till skam. Namn har jag inte något, inte far, inte hem. Du har blygts för att erkänna mig. Jag får aldrig säga mor åt dig, när någon hör det. Då är du bara en “tant, som tagit sig an en föräldralös liten stackare.” Men alla vet, att du och jag höra ihop som brott och mörker. Och så säger du, jag skall ut i världen — ta plats! Gå före du och tala om, hvem jag är!”

“Barnet mitt, jag har gått — alla de vägar jag kunnat uppleta — också den svåraste — till honom.” Hon talar ödmjukt och afbedjande. Rösten är så svag och fattig, klangen borta för längesedan.

Elsa får tårar i ögonen. Hon minns så väl,

Kärleksbarnet.

Skiss af Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.

när modern reste — när hon kom åter. Hon hade följt henne till stationen och tyckt, att det var ett annat ansikte, som syntes i kupéfönstret än det, hon var van att möta dag från dag, åldradt, slapt och trött. Hon hade ifrigt knackat på rutan för att få ned fönstret och sedan hviskat öfver den smutsiga träramen:

“Du hoppas — jag märker, att du hoppas!”

Svaret hade glidit förbi henne som en handfull vissna rosenblad, doften men icke lifvet kvar:

VARIETÉFLICKA. OLJEMÅLNING AF HENRIK SÖRENSEN. A. BLOMBERG FOTO.

“Han höll af mig en gång.” — — —

Och hon hade återvänt — också en annan — märkt af hånets pisksnärtar och ångestens hårda grepp. En man ångrar sin ungdomsförvillelse, men han vill inte år efter år påminnas om den. Hon hade inte något löfte att återopa! Han skrattade smått: “Du var inte så slug, kära Eva!” — — —

Herre Gud, de hade varit oförsiktiga bägge två, han hade varit liberal i det längsta, nu satt han själf med stor familj, och han hade kanske till och med svårare att reda sig än hon som var ensam. Flickan fick väl komma ut och förtjäna själf till sitt uppehälle. Mindes han inte galet, var hon på nittonde året.

Intet af detta nämnde Eva för Elsa. Besöket i storstaden blef en död punkt, men det var ändå mot den två par grubblande, skygga ögon riktades, när tankarna värkte fram ur enformigheten och brödslitet. Elsa lutar tungt det lilla obetydliga hufvudet i en smal, viljelös hand. Långsamt säger hon och det blir rödt för hennes ögon af en brännande het blodvåg:

“Du har ändå haft mark att stå på — du har plockat blommor, du — och bundit önskekransar, men för mig finns intet fotfäste. Du skändes för dig själf, innan jag blef född, som du gör det än i dag, därför blef jag ful och förkrympt och färglös, och jag har fått din skamkänsla i arf. Aldrig kan jag göra, hvad du gjorde — men längta — — — Å,” hon knyter den lediga handens tunna, beniga fingrar, “din längtan har aldrig skrikit som min. Dag och natt tjuter den som en hungrig ulf. Den är inte spak och tämd som mina jämnårigas; den vet väl, att den ingenting får annat än som rof. Och nu vill du skicka ut mig i världen! Jag hatar världen; den är en järnskodd fot, en etterspyende mun och två falska, grymma, lurande ögon, som spörja och forska och förakta.

Minns du, när du skulle skicka mig i skola? — Två dagar varade den härligheten. Sedan kom pastorn hem och sade, att jag demoraliserade barnen. En af de “bättre” pojkar hade lärt mig en ful visa och tvingat mig sjunga den. Så fick jag skulden; pojken hade ansedda föräldrar. Om du varit stolt och stark,

De två lassen.

En legend från den gamla goda tiden.

om du trotsat dig fram, skulle det väl varit annorlunda! Men när ett samhälle stenkastat oss, har du flytt till ett annat, fattigare, ängsligare, alltid med mig så pass skyld det låtit sig göra.“

“Min egen lilla Elsa, kan du inte komma ihåg, att du också haft glädjestunder, att människor varit vänliga emot oss?”

Hon klappar flickans testiga, mörka hår. Det hade en gång varit lockigt och mjukt som hans, men hon hade klippt det oupphörligt för att slippa pinande hågkomster.

“Jo, visst ha vi fått medlidande. Och folk har nog tyckt, att de varit mönster i kristenheten. Jag är stygg!?” Det rycker kring Elsas mun. De heta läpparna äro torra och nervöst ifriga. “Jag kan inte se med goda ögon, hela min lifsåskådning är vrång, och det blir värre. Säg nu, hvad skall det bli af mig? Ingenting har jag fått lära ordentligt: grofsysslor orkar jag inte med. Barn törs man väl knappt låta mig få hand om. Det kan gå, som när jag sjöng den där visan i skolan. Gift blir jag aldrig — jag har för mycken kärlek att ge, den är ulvalåt, har jag sagt dig. När jag nu stiger ut på torget här eller i någon annan stad, sparkar världen till mig och frågar: “Hvad är du för en?” — Jag svarar inte, mor, det är *du*, som skall svara.“

Det är inte Elsa, som brister i gråt. Hennes inre är febertorrt, men modern snyftar kvidande, sträcker ut en tom och opåaktad famn och låter armarna sjunka igen; de tyckas vissna ned mot sidorna. Hon har inte flera ord, vet ingen råd. Den ungas starka bitterhet har för länge sedan malts sönder inom henne till fint stoft. Fattigdomens kvarn krossar allt. Hon skulle känt det lättare, om Elsa haft mod att söka sig väg, bara en liten gångstig, som det kunde falla en solstrimma öfver. Gärna hade hon suttit här ensam och lappat bättre folks lumpor, hört ett berömmande ord, när de behöfde hennes flit, värmts af en vänlig nick, när de lyckats spara en tjugufemöring, men Elsa skulle haft en annan lott.

Snyftningarna tvina bort. Hon torkar ögonen och smeker dotterns kalla händer. Den trötta hjärnan trefvar i grå skymning efter ord, mjuka och stilla.

“Ska vi två hålla ihop då,” frågar hon, och det märks på skuldrornas skälvande rörelse, att hon lyfter upp en tung börda.

Elsa kastar upp armarna som en båge öfver hufvudet. Ansiktet är så blekt och tårtdt i den mörka ramen. Hon nickar, tänderna sammanbitna.

“Ja, vi ska hålla ihop,” mumlar hon, “det är väl det enda, vi ha rätt och kraft till.“

Alla de skuggor som skymningen sugit in i vrårna glida fram och fylla det lilla rummet med mörker. De två gestalterna, som krupit tillsammans i soffan, synas inte längre. De äro inte ens konturer mera, mörkret och tystnaden ha tagit makten.

“Våra butiksbiträden.“

Ut ur yrket!

REDAN EFTER genomläsandet af den första artikeln rörande våra butiksbiträden satte jag mig ner med en viss energi och författade ett längre opus rörande den öfverlägsenhet och den oginhet, som utmärker en stor del af butiksbiträdenas sätt i våra affärer — denna gång i Göteborg —. Men af rent mänsklig sympati för dem blef skrifvelsen icke afsänd. Nu emellertid ser jag af senaste Idunnumret att afsändandet varit fullständigt onödigt, ty, äro icke “svarandenas” inlägg i saken de bästa vitsord för klagomålens befogethet? Alldeles såsom man kan fantisera dessa svarandena framför sig, äro de biträden vi med skäl klaga på. Att fullgöra sitt arbete med all denna bitterhet i hjärtat mot den s. k. “öfvermannen” är ju en ren orimlighet, som vi icke ens kunna begära. Önsksvärdt vore dock att biträden med sådan syn på tingen valt ett annat yrke redan från början. GÖTEBORGRAE.

DET VAR en vacker lördagsmorgon i hvad man benämnt den gamla goda tiden, som nu för längesedan är förliden. Det är ju tidens sed att gå förbi, att slinka undan som en ål beständigt, så snart man inte har det rent eländigt och tråkigt, ty då suger den sig fast liksom en igel och har ingen hast.

Om man får tro de vittnesbörd, vi äga i gamlas ord, och hvad legender säga, så var den nämnda tiden med besked förträfflig, ty när något gick på sned, så brukade Vår Herre stiga ned och själf se till, att allt gick rätt tillväga, och att det vridna genast kom i led.

Nu kom han vandrande i morgonstunden med vännen sankte Peter, som i grunden — liksom de flesta helgon — inte ser med blida ögon, att Vår Herre ger sitt välbehag och sitt beskydd åt andra än dem, hos hvilka intet är att klandra, och af den han vill hjälpa fordrar mer än att han knäpper händerna och ber.

De gingo på en stenig väg, som ledde emellan gröna dungar till en stad, och hunno fatt ett lass, som vält och tedde sig högst bedröfligt: ägg och mjölkkräl bredde sitt innehåll på vägen till den grad, att ägarn, rådlös, inte ens beredde sig till att skyndsamt söka rädda, hvad som kunde räddas, utan låg och bad: “O Herre, du som låtit lasset stjälpas, jag ber dig ha barmhärtighet och hjälpa.“

När mannen såg Vår Herre och sankt Per, så ropade han glad: “Hur nära är ej Gud med råd och hjälp till den, som beder! I käre bröder, Herren sänder eder att bistå mig och lätta mitt besvär. Hugg i och lyft till rätta vagnen här och plocka upp de hela äggen där till himlens ära och er egen heder!“

“O, låt oss lyssna till den frommes bön! En sådan tillförsikt är värd sin lön,” så talade sankt Per och ville skrida till verket. Men Vår Herre vid hans sida drog honom med sig: “Låt oss inte bida och ge vår hjälp åt en, som inte vet att reda sig och svälja en förtret.“

Sankt Peter måste följa, och så hunno de snart till nästa vägkrök, där de funno ett lass, som föll med äpplen och med bär. I samma stund var ägaren på benen. “Din attan tusan!” röt han till åt stenen, som vållat fallet. Och med stort besvär sköt han en stör, han fann vid dikesrenen, inunder lasset, medan sankte Per skandaliserad sade: “Karlen svär. Låt oss gå härifrån!“

När mannen spände hvarenda sena och tog i och bände, så gick Vår Herre fram och lade lätt

sin hand kring mannens grofva hand och vände som ingenting det stjälpas lasset rätt.

“Det var ett näfvetag, som hette duga! Se här ett kålblad, friska bär att suga som tack för hjälp. Nu blir det min försorg att plocka upp de andra, korg för korg, och grundligt skölja af dem där i bäcken och breda dem i solen här vid häcken. Och sen ska bär och äpplen, ta mig näcken, gå åt som smör på närmsta salutorg.“

Vår Herre lät sig bären härligt smaka: det händer sällan, att han får tillbaka så mycket godt för allt, hvad godt han gör. Och när han åtit, tog han lugnt sig för att medan morgonsol'n sög i sig fukten ifrån de sköljda bären, gnida frukten, tills den blef ren och blank, som det sig bör.

Sen hjälptes båda åt att lasta kärran, och mannen tryckte glad Vår Herres hand och for sin kos, men såg sig om ibland med tacksam blick, tills han försvann i fjärran. FRIDA LANDSORT.

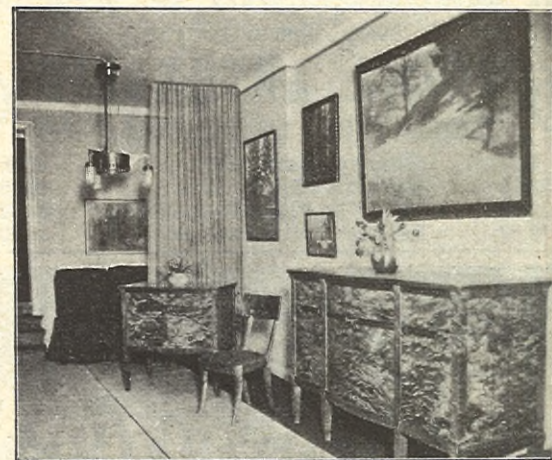
En författares möbelutställning.

DET HÄNDER numera ganska ofta att utöfvare af borgerliga yrken, militärer, järnvägstjänstemän och andra slå sig på författarskap, mindre vanligt är däremot att författare, som börjat såsom sådana, sedermera ägna sig åt någon annan yrkesgren. Författaren Sigge Almén har emellertid sedan han skref “Kumlagården” startat

SIGGE ALMÉN.

en verkstad — det låter bättre än fabrik — för tillverkande af konstnärliga möbler. Arbetet göres i Säfsjö, där ett vackert och djupådrigt björkslag växer utanför dörren, men kunderna måste sökas öfver hela landet. Säfsjösnickeriet har därför öppnat en permanent utställning i Stockholm vid Norrmalmstorg. De två möbler, hvarmed man gjort början, äro en salongsmöbel i ljus mahogny, vackert behandlad, komponerad af Lennart Nyblom, samt en salsmöbel i björk, komponerad af direktör Almén. Bägge delarna äro särskildt omsorgsfullt utförda och betinga därför ett jämförelsevis högt pris. Äfven billigare möbler komma senare att utställas och om de präglas af samma enkelhet och smak, torde Säfsjöarbetet bli eftersökt.

MATSALSMÖBEL I BJÖRK, KOMP. AF SIGGE ALMÉN.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSÖRGSFULASTE ARBETE
PRIMA TYGER & TILBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

Patent. **Hafregryn** och **Hafremjöl**

Gyllenhammar

Känner ni trötthet, behöver ni krafter, åt hvarje frukost **GYLLENHAMMARS** pat. **Hafregryn** och **Hafremjöl** — tröttheten försvinner. Tillverkas under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af **ELISABETH ÖSTMAN.**

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 12—18 FEBR. 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilé med portug. lök och stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med Anna W-s kax. Middag: Consommé med ostbeignet; fricandeau på kalv med legymer; sockerrötter med rördt smör; ananaspudding med makroner.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalv (rester från söndag) med ärtor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Rimsaltad fårbringa med brynta kålrötter och potatismos; hafresoppa med ägg och katrinplommon.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt fårbringa (rester från måndag) med potatismos; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kromgädda med smör, pepparrot och potatis; risgrynspudding med sylt.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; falsk matjessill med nykott potatis; kaffe eller te. Middag: Späckad svincarré med ryska ärtor; äppelsnö med smörkransar.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; ugnspannkaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt pannkaka (rester från torsdag); ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxrullader med potatis och lingon; vinsoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; ragu på kött (rester från fredag) med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Laxpudding med äggstanning; mondaminkräm med mjölk.

RECEPT:

Consommé (f. 6 pers.). 2 kg. mörghäns, 1 1/2 kg. kalvhals, 1 höns, 2 msk. smör, 6 1/2 lit. efterbuljong, 2 msk. salt, 1 morot, 1 purjolök.

Beredning: Oxköttet och kalvköttet tvättas med en duk doppad i kallt vatten samt skäras i bitar. Benen krossas och nedläggs i den kalla buljongen tillika med det sönderskurna köttet. Hönset plockas och ansas på vanligt sätt, sköljes väl samt brynes i smöret och nedläggs i buljongen jämte saltet. När buljongen kokar upp skummas den väl och de ansade rot-sakerna nedläggs. Den får därefter endast småkoka 4—5 tim., silas och får stå till följande dag. Då aftages flottkakan och buljongen klaras med äggvita och skrapadt kött. Consommén upphettas, afsmakas och serveras med pastejer, vindböjlar eller strimlor af tryffel och tunga.

Ostbeignet (f. 6 pers.). 50 gr. smör, 70 gr. hvitemjöl, 2 del. vatten, 35 gr. riven parmesanost, 2 ägg.

Till kokning: 3/4 kg. flöttyr, 1 msk. brännvin.

Beredning: Smör och mjöl sammanfråsas, vattnet tillsättes litet i sänder under flitig rörning och smeten får koka, tills den släpper pannan. När massan afsvalnat, tillsätts äggen, ett i sänder jämte den rina osten, massan får därefter sjuda men ej koka. Flöttyren tillsättes med 1 msk. brännvin för att beignet skall få mindre flöttyrsmak. Den upphettas därefter, tills en tunn blå rök stiger upp från ytan. Af smeten formas små runda bullar, så stora som valnötter, hvilka kokas gulbruna i flöttyren och uppläggas på gräpapper att afrinna.

Fricandeau på kalv (f. 6 pers.). 1,2 kg. benfritt innanlår af kalv, 2 hg. späck, 2 msk. smör (40 gr.), 1 liten msk. groft hackad portug. lök, 2 morötter, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 lit. efterbuljong.

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 1 del tjock grädda, salt, hvitpeppar, 1 tsk. citronsaft.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, bultas lätt med fuktig klubba och späckas i täta jämna rader sicksack med hälften af späcket skuret i fina strimlor. En stekgryta upphettas långsamt, smöret brynes däri och köttet lägges samt brynes väl på alla sidor. Köttet upptages och resten af späcket, skuret i skifvor lägges på botten af grytan. Köttet nedlägges tillika med löken, de skrapade och i tjocka skifvor skurna morötterna samt kryddorna. Hälften af buljongen påspädes och får koka in under noggrann tillsyn. När spadet på botten bär tjockt, tillsättes den öfriga buljongen och köttet får sakta steka med tätt slutet lock om-

kring 1 1/2 tim. Steken vändes ett par gånger under stekningen.

Köttjusen silas och skummas. Smör och mjöl sammanfråsas, köttjusen tillsättes litet i sänder och säsen får koka under rörning 10 min. Grädden ihålles och säsen får ett uppkok samt afsmakas med kryddorna och citronsaften.

Kromgädda (f. 6 pers.). 1 3/4 kg. gädda i en fisk, 3 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 1/2—2 lit. vatten.

Sås: 1 hg. smör, skiradt, riven pepparrot.

Beredning: Gäddan fjällas ej, skäres upp och rensas. Levern tillvaratages samt kokas med fisken. Gålarna borttagas noga. Den sköljes väl, torkas med en fiskhandduk och ingnidet med 1 msk. af saltet samt ättikan och får ligga omkr. 1/2 tim. Den påsättes i varmt, ej kokande vatten, tillsatt med resten af saltet och böjes med ryggen uppåt. När spadet kokar upp, skummas det och fisken får sakta koka färdig, omkr. 1/2 tim. Gäddan upplägges på varmt serveringsfat och garneras med persilja i munnen och vid stjärten samt den sönderskurna leveren.

Den serveras med skiradt smör och riven pepparrot.

Risgrynspudding (f. 6 pers.). 2 kkp. risgryn, 2 1/2 lit. mjölk, 2 msk. kallt smör (40 gr.), 3 ägg, 4 msk. socker, 1 tsk. salt, 10 bittermandlar, 1 kkp. vanliga russin.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stöta skorpor.

Beredning: Grynen skällas i kokande vatten, påsätts i den kokande mjölken och få under rörning koka omkr. 2 tim. eller tills grynen äro mjuka. Gröten upphälles och det kalla smöret tillsättes genast. När gröten kallnat, iröras de uppvispade äggulorna, sockret, saltet, den afforkade samt rina mandeln och de förvållda samt urkärnade russinen. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägg-hvitorna. Massan hålles i smord- och brödbestörd form och gräddas i ugn i ordinar ugnsvärme omkr. 3/4 tim. Puddingen serveras med saftsås eller sylt.

Späckad svincarré (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. svincarré med ben, 1 1/2 hg. späck, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 lit. vatten, 1 tsk. Liebigs köttextrakt, 1/2 tsk. salt.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus, 1 tsk. soja eller 1 del. tjock grädda.

Beredning: Det mesta fett borttagas på carrén och benet lossas till hälften med en spetsig knif. Den tvättas med en duk doppad i hett vatten, bultas lätt med fuktig klubba och späckas därefter med det väl skrapade späcket, skuret i fina strimlor. Carrén ingnidet med en blandning af saltet och hvitpeppar. Smöret brynes i en stekgryta, carrén lägges och brynes vackert på alla sidor, hvarefter det spädes litet i sänder, med det kokande vattnet, tillsatt med köttextraktet och saltet. Den får därefter sakta steka, med tätt slutet lock, tills köttet är mört eller omkr. 2 tim. under det den överöses och spädes omkr. hvar tionde min. Carrén skäres och upplägges på benet på varmt serveringsfat samt garneras med brynt potatis och kruskål.

Köttjusen silas och skummas och säsen beredes på vanligt sätt. Den tillsättes antingen med soja eller tjock grädda.

Äppelsnö (f. 6 pers.). 5 stora äpplen, 5 äggvitor, 5 msk. socker, saften af 1/2 citron.

Beredning: Äpplena skiljas och torkas, de stekas därefter sakta i ugnen och passeras. Äggvitorna vispas helt litet. De passerade äpplena tillsätts under rörning i äggvitan jämte sockret och citronsaften.

Blandningen röres under 1 timmes tid med ojämn fart. När krämen höjt sig till hvitt skum är den färdig. Den upplägges på gelekål och serveras med smörkransar.

Billiga Klädningar
fr. Kr. **40.—115.—**

Alla slag af:
Bal-, Middags- o. Supéklädningar. Inneklädningar. Sorgklädningar.

Ständigt lager.
Beställningar emottagas.

AKTIEBOLAGET NORDISKA KOMPANIET,
STUREPLAN.

Vinsoppa (f. 6 pers.). 1 citron, 2 del. af vinet. Soppa afredes med 150 gr. toppsocker, 1 1/2 lit. vatten, 4 del. franskt vin, 2 msk. potatismjöl, 4—5 äggulor, 2 msk. strösocker.

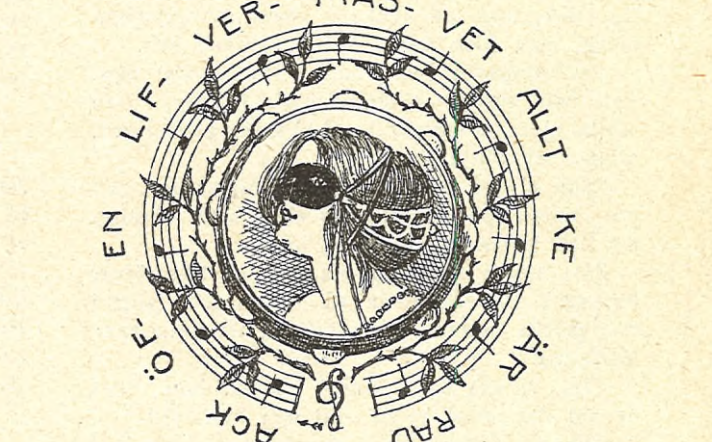
Beredning: Citronen sköljes väl och torkas. Skalet afrives mot sockret och saften utpressas. Vattnet kokas upp med sockret, citronsaften och

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 6.
BAKOM MASKEN.

Våra läsare uppmanas att af de olika stafvelserna, som äro placerade

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en silverbägare eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

ofvan nottecknen, sammanfoga en mening.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 26 februari 1911. A kuvertet bör angifvas pristäfling n:r 6.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 1. "BÖCKERNAS KARNEVAL".
De 20 figurerna föreställa:
1. Nils Holgersson i »Nils Holgerssons resa genom Sverige» af Selma Lagerlöf.

Joh. Lundström & Co A.-B.
KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT
HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETER

RIKS.	4 27	Skeppsbron 18	22 88
	22 20	Strandvägen 17	60 19
	20 12	Norr Mälmarstrand 22	61 98
	74 47	Söder Mälmarstrand	30 60

ALLM.

Vid köp af kaffe bör Ni begära

SULTAN- KAFFE,

som är af öfverlägsen arom och styrka.

H. G. Söderbergs Imp. A.-B.

26 SKEPPSBRON 26

1:ma ANTHRACIT STENKOL, COKES

Varumärke. ALLM. TEL. 25 82, 4 51, 12 82. • RIKSTEL. 5 75, 59 14, 118 12.

Schweizer-Siden tullfritt t.bostaden!

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört till klädningar och blusar etc.:
Crépon, Duchesse, Cachemire, Messaline, Côtelé, Eolienne, Shantung, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern, ävensom broderade blusar och klädningar i batist, ylle, lärft och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner. porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & C:o., Luzern S 4 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

N:r 1 af
IDUNS
Modellkatalog

för
1911
är
utkommet.
Pris 60 öre.

2. von Döbeln i Döbeln vid Juntas i »Fänrik Ståls sägner» af J. L. Runeberg.
3. Kapten Anckarström i »Anckarström» af Sofie Elkan.
4. Dans tant i Dans humoresker.
5. Hampus Frölik i »De tolf söndagarna» af Ludvig Nordström.
6. Aurora Königsmarck i »Svenska bilder» af Carl Snoilsky.
7. Ysail i »Ysail» af Henning Berger.
8. Fröken Juliana i »Fröken Juliana», A. M. Lenngrens skaldeförök.
9. Mäster-Sara i »Den stora vredens» af Olof Högberg.
10. Fridolin i »Fridolins poesi» af Erik Axel Karlfeldt.
11. Ulla Vinblad i »Fredmans epistlar» af C. M. Bellman.
12. Skalden Wennerbom i »Samlade dikter» af Gustaf Fröding.
13. Frithiof i »Frithiofs saga» af Esaias Tegnér.
14. Dick i »Kuskar» af Gustaf Hellström.
15. Gertrud i »Gertrud» af Hjalmar Söderberg.
16. Herminone i »Den siste athenaren» af Viktor Rydberg.
17. Anna i »Siljan» af Johan Nordling.
18. Pennskaffet i »Pennskaffets» af Elin Wägnér.
19. Mäster Olof i »Mäster Olof» af August Strindberg.
20. Hans Alienus i »Hans Alienus» af V. von Heidenstam.

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de 50 första påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen. 1:sta priset: Herr Frans Keyser, Stockholm. 2:dra priset: Fröken Amalia Björck, Göteborg. 3:dje priset: Fr. Ruth Kleberg, Eksjö. Priserna 4—13: Fru Anna Smedberg, Stockholm, fröken Dikte Maartman, Stockholm, herr Rolf Engströmer, Uppsala, hr Henrik Lindberg, Östgöta nation, Uppsala, fröken Helga Runnerström, Ystad, fr. Ellen B—son, Falun, fr. Anna Mauritzon, Vadstena, fru Inez Bexelius, Helsingborg, fru Hulda Swenson, Lund, och fr. H. Hallberg, Lund. Priserna

14—23: herr A. Fredrik Elg, Norrköping, fru Augusta Meuller, Stockholm, fru Blenda Isakson, Hernösand, fr. Ragni Swenson, Lund, fr. Karin Lindberg, Göteborg, fr. Hildegard Lundberg, Göteborg, fr. Majken Björck, Falkenberg, fröken Anna Nilsson, Malmö, fr. Gerda Dahllöf, Sefle, och herr Sten Samuelsson, Stockholm. Priserna 24—50: Fr. Ida Johnsson, Malmö, fr. Augusta Lindström, Lund, fröken Hedvig Ramström, Hernösand, fr. Märta Holmberg, Stockholm, fr. Ida Andersson, Eskilstuna, fru Anna Isakson, Hernösand, fröken Sigrid Bäverfeldt, Alingsås, fröken Emma Stangenberg, Uppsala, fr. Anna Gellertz, Eskilstuna, kaptenskan Dora Hallberg, Lund, fr. Hanna Rasmuson, Höör, fr. Ellen Sandin, Alingsås, fru Hermannia Lindqvist, Eskilstuna, fr. Elsa Haglund, Norrköping, herr K. F. Petersson, Norrköping, fr. Disa Lindqvist, Eskilstuna, fr. Hildur Thomée, Göteborg, herr S. Eriksson, Uppsala, fru Edith Lundvall, Hernösand, herr A. Keyser, Stockholm, herr Agot Sörvik, Göteborg, fr. Sara Schmidt, Uppsala, fröken Torborg Mebius, Kristianstad, Syster och Bror, Hernösand, fru Beda Nordberg, Hernösand, fröken Hilda Söderström, Stockholm, och fröken M. Nordenstrahl, Stockholm. —

Deltagandet i täflingen har varit betydligt och gissningarna i allmänhet mycket korrekta. De kasserade listorna ha oftast upptagit blott 2 å 3 fel; figurerna Hampus Frölik och Dans tant tyckas ha utgjort stötestenarna, i det den förra blifvit förväxlad med ett par andra Öbackaherrar och den senare tagits för Lovisa Petterkvist. En insändare har affattat sin lösning på vers, tyvärr var en uppgift felaktig, hvarför den poetiske utdaren gick miste om ett pris. Den lifliga tillslutningen och träffsäkerheten, hvarmed det stora flertalet figurer identifierats, ger ett glädjande bevis på publikens beläsenhet och säkra kännedom om sitt lands förnämligare skönlitteratur från olika skeden.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 2. NAMNUPPGIFT.
Henrika, Israel, Linnea, Daniel, Erika, Gabriel, Alexis, Regina, Delilah.

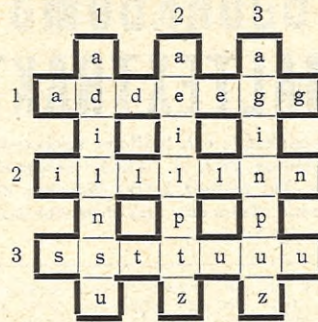
Begynnelsebokstäfverna bilda namnet Hildegard. Uppgiften kan ju lösas på flere sätt, ett fåtal har löst den enligt förf:s uppställning och af dem ha de utfästa prisen tillfallit: Första priset: Fru Ingeborg Carlheim-Gyllensköld, Stockholm. Andra priset: Fru Astrid Stenbäck, Korkula, Finland.

TIDSFÖRDRIF.

GÅTA.

Vårt hela är ej blomma
Och ört det inte är.
Och hvar det gömt sin rot
Är ofta svårt att veta.
Men det dock uti längden
Små slingerrankor bär
Som helst uti skymundan
En väg sig utåt leta.
Och dessa rankor växa
I mörkret underbart,
Samt sätta under tiden
Rätt ofta giftig kart
Som, mogen, kan frampressa tårar heta.
Sibylla.

ARITMOGRYF.

Ordna bokstäfverna, så att de bilda 3 geografiska namn, lika i de hvarandra motsvarande lod- och vågräta rutraderna. Lasse.

PARAGRAM.

Lönn—flod.
Het—näste.
Säl—karl—oj!
Ut—söt—Hjo.
Ö—lund—fattig.
Peppar—så.
Sju—tidig—finne.
Din—mor—sex—varm.
Ta—u—skrattade.
Infall—tom.
A—kaffe—fara.
Stilhet—påpasslig—lukt.

De nya ordens begynnelsebokstäfver bilda namnet på en berömd skald. Hellen.

Välsmakande och därför utan tillsatser lätt intagligt äfven af barn är Vasens (f. d. Nordstjernans) järnpreparat "Ferrol", organiskt lättsmält preparat. 0.97 % järn. På alla apotek till 2 kr. fl.

HOTEL REGINA
Drottninggatan 42, Sthlm.
Centralt och dock tyst.
Nybyggd. Gedigen komfort. Fäcila priser.
Ett verkligt familjehotell.

Fjällsanatorium för bröstsjuka. Mörsils Sanatorium.

Öppet året om. Första klass bord. Ren stärkande fjällluft. Lätta kommunikationer.
Öfverläkare dr. T. Horney. Rikstel. 15. Post- och telegrafadress: Sanatoriet. Rikstel 7. Rospekt på begäran.
OBS! Dr. Pfannenstills ozoninandningsmetod för behandling af strup-tuberkulos och Forlaninis kvävgasmetod för behandling af lungtuberkulos pröfvas.

Proton tillgodogöres fullständigt af kroppen och är där för ett utmärkt näringsmedel för svaga och sjuka. Bruksanvisning medföljer hvarje påse. Pris Kr. 1,25 pr ¼ Kg. Säljes öfverallt. En gros: Kronans Droghandel, Göteborg.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 31 Jan. 1911.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning	1,810,817: 96
Obligationer	3,675,035: —
Fastigheter & inventarier... ..	4,671,495: 83
Reverser med hypotek af diverse	48,392,449: 99
Vexlar	28,379,728: 58
Kreditiv- och Kontokurant-räkningar	16,761,690: 10
Hos inhemska banker	298,406: 84
” utländska banker	729,434: 75
Å andra räkningar	1,296,837: 04
Kr. 105,985,895: 14	Kr. 105,985,895: 14

BAST AR
EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-FABRIK

KAMIN N:o 35, för koleldning aut. förbränning
Helt af sten
Fullt jämförlig med kakelugnsvärme.
I hög grad bränslebesparande.
Begär katalog och prospekt.
HANDÖLS TÄLJSTENS & VATTENKR. A.-B.
Kontor o. lager: BIRGERJARLSG. 33 - STOCKHOLM.

Använd dagligen
Viodol
Munvatten,
nutidens förnämsta preparat för
munnens och tändernas vård.

Juwelsmycken,
moderna, eleganta, prisbilliga.
Praktkatalog och ringmått gratis franko på begäran.
Kungl. Hofjuvelerare
K. Anderson,
I Jakobstorg, Juveler, Guld, Silfver.
16 Gust. Ad. torg, Nysilfver, Sthlm.

LOGOGRYF.
Ej må din tanke alltid dröja
Vid jordens mull så tung och trög.
Nej, må den sig mot himlen höja
Och sväfva där i rynden hög.
Mitt hela då du kanske finner
Och säkert fröjdas då din häg
Åt framsteg, människan nu vinner
På fält, som förr så fjärran låg.
Af mina nio delar kan du få:
En herre grann med fjädrar på.
Ett tidsfördrif; en öde trakt.
Hvarpå plär läkaren ge akt?
Hvad en dansös ej vara bör.
Hvad man blott alltför ofta gör.

OXYGENOL
Med Vatesuperoxid
PREPARAT ASTADROMMA
HVITA TÄNDER
FRISKT VANDKÖTT OCH REN SMAK I MUPPEN.
A. B. OXYGENOL STOCKHOLM
Rika Telef. Ö. 221
Allm. Telef. 12898

FÖRE Nendorfer, EFTER
Äkta natur-svafvel-tvål, rek. af läkare, är ett special-medel mot finnar, reformar, röd hud och alla slags hud-utslag. Pris 1 kr.
Erhålls på apotek eller mot insänd. af 1,12 från Apotekare V. Karlin, Stockholm C. a.

Billigt Kaffe
därtill hälsosamt och välsmakande får Ni trots nuvarande höga kaffepriiser, om Ni till hälften blandar Edert kaffe med "KATHREINERS MALTKAFFE" samt noga följer bruksanvisningen som står på hvarje påse. —
Annonsera i Idun!

För Damerna.
Genom ständig användning för hvarje dag af Crème Simon och Crème Simon Tvål kunna damerna fullt bevara sin ungdoms och skönhets behag. Lämpliga till bruk under alla årstider och i alla klimat göra dessa två utomordentliga toalettmiddel huden mild och behaglig och gifva den en smidighet, en sammetslenhet utan all jämförelse på samma gång som de utveckla en angenäm parfymdoft.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

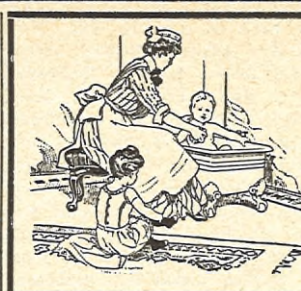
Rikhaltiga variationer Begär prisk. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Beridarebangatan 27. STOCKHOLM

BJÖRKBOMS MALTEXTRAKT

välsmakande och hållbart, analyseradt af herrar prof. A. Almén och greve Carl Th. Mörner, hvilka beteckna det samma såsom ett i alla afseenden förstklassigt fabrikat.

Mellin's Food

är bästa föda för svaga och klena barn i alla åldrar. Stärkelsefritt — lättsmält. Köpes i apotek, special- och drogaffärer.

Bad är hälsa

och bliver det i dubbel mätto om badrummet är monteradt med våra **Förstklassiga, Moderna BADAPPARATER.** Erhållas genom alla entreprenörfirmor. **Wih. Sonesson & Co, Malmö, Stockholm, Göteborg, Köpenhamn.**

Af tyg en bit; en farkost lätt. På middagsbord en vanlig rätt.

Ett föremål för lärdas strid. Hvad månkor fruktat i all tid. Så säg hvem hafvets granne är? Ett ord, som hån ju innebär. Hvad mången vållat har förlust; Och hvad är denna gåta just.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 5. RÅKNEUPPGIFTEN: 1.000 kr BOKSTAFSGÅTORNA: 1. Trupp — tupp. 2. Maria — aria. 3. Kutter — utter. 4. Mässling — mässing. 5. Synål — snål.

MAJA.

Novell af Lennart Lang.

(Forts.)

Maja rörde litet oroligt på sig uppe i trädet och uttrycket i hennes ögon var ej uteslutande skratlöst. Hon visste — hon hade aldrig fått lof att glömma det — att hon var den fula ankungen. Från hennes spådeste barndom hade detta faktum blifvit inpräntadt i henne — i synnerhet af modern. I grevinnan Stjärnhöks ögon var flickan aldeles utan betydelse. Då hon ej var någon skönhet — Klas Edvard, som förstod sin beräkande moder ganska bra, kallade det att ej ha »marknadsvärde» — tog grevinnan absolut ingen befattning med henne. Hon hade blifvit van att allt emellanåt lämnas hemma, när systerns reste bort och att då och då ej få sitta med vid bordet, när det ej fanns plats. Hon hade tagit detta såsom en naturlig sak i sin barndom och såsom halfvuxen, men när hon blef äldre började hennes olikhet med de fyra vackra fjärlilar, som voro hennes systrar, att förbrylla och sära henne. Då hon såg sig i spegeln, kunde hon ibland känna sig nästan smärtsamt upprorisk mot ödet, som gifvit dem så mycket och henne själf så litet.

Kanske tänker hon på detta just nu, ty det lilla drag af bitterhet, som låg kring hennes mun blef skarpare, men öfvergick i ett leende, då Sylvias nästa ord nådde upp till henne. »Hvad det är för en välsignelse», mumlade denna lilla dam med en min af stor tillfredsställelse, »att vi verkligen äro vackra. Det måste vara ohyggligt tråkigt att vara ful. Och hvilken tur att Elisabeth räknade ha det där fotografiet! Hvem vet» — rösten blef ifrig — »en af oss kan vara den blifvande grevinnan Malling, hvilken dag som helst.»

»Det är mycket troligt», medgaf Klas Edvard en smula torrt, »om inte mammas förmåga i den vägen aldeles öfvergett henne.»

Sylvia drog ett djupt andetag och slöt fundersamt ögonen.

»Låter det inte bra», sade hon med ett litet skratt, »grevinnan Sylvia Malling.»

»Eller», afbröt Madeleine hastigt, »grevinnan Birgitta eller Madeleine.»

Sylvia öppnade sina ögon och ryckade pannan och Klas Edvard satte sig upp.

»Om det kommer så långt», sade han långsamt, »så hvarför inte grevinnan —»

Han tvärtystnade, då trädet ofvannför Sylvia började att skaka våldsamt och Maja med gröna fläckar på sin hvita klädning hoppade ner ibland dem — en liten slarvig uppbarbelse, rödhäng, klarögd och betydligt fränkig.

»Kaffet måste vara färdigt», sade hon kort. »Låt oss gå och dricka.»

Förslaget mottogs med förtjusning, och de begåvo sig alla upp i trädgården. Under ett träd i den svalaste delen af den sutto grevinnan Stjärnhök och hennes näst äldsta dotter vid ett litet kaffebord i bekväma stolar. Grevinnan kastade en ogillande

blick på sin yngsta dotters oordnade hår och fläckiga klädning, men för en gångs skull gjorde hon ingen anmärkning.

»Det var bra att ni kommo», sade hon med sin lugna, låga röst, medan Marianne lutade sig fram för att servera kaffe, »det är någonting, som jag ville säga er. Ni har utan tvivel redan hört af Sylvia att Elisabeth kommer hit i nästa vecka och har med sig en god vän.» — Hennes röst blef något torr medan blicken vandrade från det enda oberörda, fränkiga ansiktet, till de tre vackra, blyga. »Och jag behöfver väl inte säga, att jag hoppas, att ni göra ert bästa för att greve Mallings besök ska bli så angenämt som möjligt för honom.»

Marianne smålog för sig själf, då tre af grevinnan Stjärnhöks döttrar lydigt försäkrade, att de skulle göra sitt bästa.

»Men», fortsatte hennes nåd, »det är — hm — mycket föreglygt att detta skall komma just vid tidpunkten för ert ärliga besök hos er moster. Det är Birgittas tur, tror jag.»

Birgitta satte ner sin kopp med en hastigt undertryckt jämmer. Moster Maja hade blifvit totalt bortglömd under alla nyheter, som Sylvia berättat, men nu kom hon ihåg, och i hennes själ kom svart förtviflan.

»Marianne och jag ha talat om saken», sade hennes moder, »och vi ha kommit till det resultat, att — hm — såsom varande en af de äldre är det aldeles omöjligt för oss att låta Birgitta resa.»

Birgitta satte en kakbit i vrångstrupan i sin lättnad. Det blef ett ögonblicks paus.

»Men vi kunna heller inte låta er moster gå miste om sitt besök. Eftersom — hon tvekade ett ögonblick med ögonen fästa på Mariannes hvita fingrar, som voro sysselsatta med att fylla i en påtår åt henne — »eftersom en af er i alla fall måste resa, ha vi beslutat oss för att Maja ska göra det.»

III.

»Det är inte rättvist», sade Maja för sig själf för väl hundrade gången sedan hon lämnat Väsbys, »ah, det är orättvist.»

Hon vred den fuktiga hårmassan, som hon höll i handen, med en nästan förargad åtbörd och stirrade ut öfver den glittrande vattenytan. Hennes vistelse här lofvade att bli lika dödligt enformig i år, som den varit förra året, och hon vågade inte tänka på att det var fyra långa veckor innan den tog slut.

»Jag är glad, att det var du, som kom, barn», hade hennes moster sagt den kvällen, hon anlände. »Du förefaller att förstå mig bättre än de andra ungdomarne. Kan du tänka dig, att trädgårdskarlen har brutit sitt ben. Snafvade på en sten eller något dylikt. Nu är jag aldeles strandsatt — det är svårt att få någon annan den här tiden, och växthusen behöfva ständigt tillsyn. Det är kanske inte så roligt för dig, men du kan verkligen vara mig till hjälp. Du bryr dig inte om, om dina händer bli litet smutsiga och du försöker att använda ditt förstånd en smula äfven när man talar om trädgårdssaker. Sylvia kunde inte skilja på en morot och en palsternacka och Madeleine fick hysteriska anfäll, om hon skyntade en orm på afstånd. God natt!»

Maja hade gått upp på sitt rum med ett litet sarkastiskt småleende öfver den ej alltför uppmuntrande tanken, att hon kunde vara nyttig, om än ej vacker. Hon hade ej gjort någon slags protest emot moderns beslut att sända henne till mostern — därtill kände hon sin mor för väl, men hon kände en het ovilja inför orättvisan af det och en känsla af bitterhet, som förut varit aldeles okänd, hade stigit upp inom henne.

Denna afton, den fjärde af hennes vistelse på ön, hade hon tagit på sig sin baddräkt, gått ner till stranden och simmat bort ett stycke, rundt omkring en utskjutande udde af ön, så att hon ej längre såg villan. Lugn i vetskap om att ingen kunde se henne, hade hon sedan krupit upp på en klippa med benen till knäna i vattnet, där vågorna kunde svalpa upp på henne. Hon vred det salta vattnet ur den tjocka, röda hårmassan, som hon höll i handen och slängde den tillbaka öfver skuldran. Så såg hon nedslagen ut öfver sjön.

»Det är orättvist», sade hon åter, denna gång högt med vredgad eftertryck.

Men så småningom försvann ledsnaden ur hennes ansikte och ögonen veknade.

Hela den lilla ön tillhörde Majas moster och med undantag af trädgården rundt kring villan var den helt och hållet öfvertäckt af skog — nästan ogenomtränglig för resten. Den växte ända ner till sjöstranden och bildade en mörk skiftande bakgrund bakom Maja, som var mycket välgörande för ögonen efter glittrigt på vattnet.

Maja älskade hafvet i alla dess skiftningar och så vackert som nu hade hon ej sett det på länge. Ett litet glilande leende kom på hennes läppar. Hon var alltför djupt försjunken i sina tankar för att höra det svaga plaskandet af åror öfver vågornas slag mot klippan, och hon var fullkomligt omedveten om att en båt närmade sig från motsatt håll mot hvilket hon kommit.

En tystnad, som kom af ren öfverraskning, rådde i båten. Tre af dem, som sutto i den voro välklädda och sysslolösa, den fjärde, som rodde, en sjöman. Den sistnämnde fick ett tecken att sluta att ro och båten gled långsamt närmare klippan. Några sekunder varade tystnaden och fyra par intresserade ögon stirrade upp på den ovetande flickan. Då sköt en af dem, en yngling på tjugo, sin stråhatt på nacken och började hvissla.

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

»Hvem i fridens namn», mumlade han, »hvem kan —»

Så tvärtystnade han, när mannen, som satt bakom, tyst men med eftertryck sade honom sitt hjärtas mening. Och Maja, som väcktes ur sina drömerier, vände hastigt på hufvudet.

»Ett ögonblick senare sprang hon upp, hållande balansen på den hala klippan med en nästan fabelaktigt lätthet och stod stilla en sekund med stora, häpnad ögon blickande ned på de uppåtvända ansiktena. Hennes förvåning var lika stor som deras och den höll henne orörlig en kort stund. Men det var tillräckligt länge för att hennes bild skulle hinna inpräglad sig hos dem som sågo henne — hon gaf en lefvande, underbart tilltalande tafsla.

Den nedgående solens sista strålar föreföllo att samla sig kring henne och båten var tillräckligt nära för att de skulle tydligt kunna se hvarje drag i det lilla ansiktet som inramades af den fuktiga hårmassan — ett litet ansikte med fin, blek, men ändå frisk hy, ej utan fränkar. Dragen voro oregelbundna, näsan en smula kort, hakan något fyrkantig, munnen ej så särdeles liten, men med vackert skurna läppar, som syntes djupt röda mot hyns hvithet — en vek, allvarlig mun med ett det vackraste leende.

(Forts.)

Herrar Annonörer

torde beakta, att de genom "IDUN" träffa hela den stora burgna och köpstarka publiken öfver hela landet och främst de vid alla uppköp så godt som allenarådande husmödrarna.

Det bästa läkemedlet är

NISSENS

ÄKTA BRÖSTKARELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

AXA

HAFREGRYN HAFREMJÖL

Det är en stor skillnad i smaken på AXA Hafregröt och annan hafregröt. Ja skillnaden är så stor, att de som en gång fått smaka AXA Hafregröt rätt tillagad, sedan absolut föredraga denna.

45 öre för 1/2 kg., 25 öre för 1/4 kg. paket.

Vill du som gammal ha ditt hår kvar?

Använd JAVOL som ung!

JAVOL

håller vid regelbundet bruk huvudbotten ren, fri från mjäll, antiseptisk, väl ventilerad och förlånar frofriskande stimulans åt de därunder liggande hårrötter, hvilket är huvudprincipen i all hårskötsel. Javol gör håret mjukt och glansigt; fäs, med och utan fett, i flaskor å Kr. 5,50, 3,00 2,00

Javol - Shampoingpulver 15 öre pr paket

Javol fäs öfverallt

JAVOL-Huvudnoderlag: M. Zadiq, Malmö.

Morgoniliska kan ofta bero på dålig mage. Drink därför ej kaffe om morgonen eller till frukost utan i stället Laurenti Komet Cacao, som är absolut ren, lättsmält och delikat. Den styrker, lifvar upp, sätter magen i ordning, så att man hela dagen är i strålande humör och detta endast för c:a 2 öre som åtgår till en kopp.

Bå ta järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrives af många läkare.

Ferrin

Apoteket Lejonet, Malmö.

Finnes äfven i form af Tabletter.

Fås på apoteken.

Det är obestridlig fördel

att i samma lokal höra tonskillnad bland största lager svenska och utl. Pianon, Flyglar, Orglar, Auto-pianon från kungl. hof. Billberg, Lundholm, John Petterson, Engström,

Baumgardt, Ibach m. fl. hos

Dahlströms Orgel- & Pianomagas.

Drottninggatan 68 Stockholm.

Priskurant skändes franko.

ORD och BILD

FÖRSTA HÄFTET af TJUGONDE ARGÅNGEN har utkommit och innehåller:

SVANTE ARRHENIUS. MIN DOTTER ELLEN. Oljemålningar af Richard Bergh (plånscher).
OSCAR II. Den siste unionskonungen. Af Hj. Haralds. Med 1 bild.
HVAD ÄR VINTERGATAN? Af Karl Bohlin. Med 11 bilder.
FYRA BOSTÄDER AF RAGNAR ÖSTBERG. Med 25 bilder.
UPPFÖR FJÄLLET. FJÄLLBÄCKEN. VÄGEN. Ur en cykel fjällsänge af Karl Erik Forsslund.
JAPANSK KONST. Af Carl G. Laurin. Med 21 bilder.
DOLOROSA. Dikt af Hugo Gyllander.
UPPVAKNANDET. Novell af Hildur Brettner.
TULPANEN PÅ BAKGÅRDEN. Dikt af Bertel Gripenberg.
PAUL HEYSE. Af Olof Rabenius. Med 7 bilder.

ORD och BILD

Åtnjuter medverkan af våra mest framstående skriftställare och konstnärer. Pris för helt år (12 rikt illustrerade häften i elegant tryck) 12 kronor. Prenumeration mottages å posten, i bokhandeln samt å tid-kritikens expedition (Regeringsg. 75 B, Stockholm).

ANNONSKOLA vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKOTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen, Regeringsgatan 113, ing. E. Expeditionstid kl. 1-3 e. m. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medhafvas.

FÖR en anspråkslös, enkel, bättre flicka, verkligt barnkär, med lugnt och väntligt sätt, som vill åtaga sig en barnjungfrus alla plikter, utom tvätt, samt värden af 2 gossar i ålder 4 1/2 och 5 1/2 år samt hjälpa till i hemmet, finnes plats ledig. Svar med kort, ålder och pret. till »Ambetsmannafamilj», Norrköping p. r.

FÖR en barnkär, ordentlig och absolut pålitlig barnjungfru med de bästa rekomm. blir plats ledig den 24 april på gård i Skåne. Man hänvände sig till fru Ingeborg Almgreen, Ryngå.

ENKEL flicka, pålitlig och ordentlig, får god plats 1 april för två barn om 4 år och 1 1/2 år i disponentfamili i Dalmland. Kunnighet i barntvätt och äfven något sömnad fördras. Svar med foto., betygsskrifter eller rek. samt uppgift om ålder och löneanspråk till »Barnkär», Uppered.

PLATS finnes för bildad flicka vid småbruk i Roslagen som husmoders hjälp vid inarbetet. Lön 15 kr. Jungfru finnes ej. 2 pers. hus. Snart svar till »Hem 10», Postkont., Odengat., Sthlm.

I Västmanland, samhälle, får i godt hem, två personers hushåll, jungfru, bildad, hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning o. s. v. plats. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

BILDAD FLICKA som med undantag af gröfre sysslor är villig att ensam sköta hushållet för tjänsteman, bosatt i naturskön trakt på landet, nära större stad, önskas till 1 maj. Den som i hemmet tagit del af hushållsbestyr eller genomgått praktisk skola, men ej innehaft plats, är mest önskvärd, och kan påräkna gentlemanlyt hänsyn i allt. Svar med uppgift om pret., födelseår, och om möjligt foto., som återsändes, utbedes märkt »Trefvet Tjälå», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

VÄRDINNOR, sjuksköterskor, sällsk., kontors-, affärs-, hushålls-, barnfröknar få platser gm. Norra Inack-Byrån, Malmkillnads g. 27, Sthlm.

HUSHÅLLSVAN, bildad, enkel flicka, kunnig i matlagning, bakning och hushålls sysslor, får plats som husmoders verkliga hjälp. Två personers hushåll. Svar till »Södra Skåne», Iduns exp. f. v. b.

HOS Fru Anna Munktel, Grycksbo, finnes instudande värflyttning plats för en ordentlig kokerska, som är skicklig i matlagning, takning och inläggning. Riks 131.

Den förenade Översköterske- och Husmodersplatsen vid Folkare och Garpenbergs nya Tuberkulosehem i Skuggbo, c:a 3 km. från Krylbo, tillträdades den 15 märsk. aug. Det härligt belägena sanatoriet, åsided för 25-28 patienter, är i alla afseenden modernt inredd. Ansökningar med egenhändig skrifven lednadsbeskrifning, kunskaps-, frejde-, friskbetyg, rekom., foto. och uppgift om löneanspråk emotagas före 1 nästk. mars under adress Folkare o. Garpenbergs Tuberkulosekomité, Avesta. Endast förstklassiga, i alla afseenden fullt kompetenta sökande med bestämdt, men vänligt sätt gör sig besvär.

Ledig tjänst. Befattningen som två till förestånderska vid Kristinehamns hospital blir ledig att tillträda den 24 nästk. april. Lön 400 kr. jämte bostad med möbler och sängkläder, värme, lyse, tvätt och kost samt 125 kr. i kostförbättringspenningar. Ansökan åtföljd af en kortare lednadsbeskrifning, präst- och läkarebetyg samt betyg utvisande kompetens för platsens skötande ingifves inom febr. månad till Överläkaren.

Affärsvan, kvinnlig resande erhåller plats nu genast vid Stråthefabrik i landsorten. Uppgift om ålder och löneanspråk torde jämte foto. sändas till »Fullt kompetent», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Husföreståndarinna

får plats på landet den 14 mars. Ansökningar med åldersuppgift jämte foto. och svarsporto sändas till »K. G. K.», Gumælii Annonbyrå, Malmö.

Husjungfru

erhåller till aprilflyttning eller tidigare fördelaktigt plats i godt stilla hem i skånsk stad. Alder icke under 28 år, städad och van vid ordentlighet, full kunnig i alla för första husjungfru erforderliga sysslor, van vid finare tvätt och strykning samt sömnad. Sökande må förete eller å skilja visdord från tidigare innehafd respektabel plats i fordringsfullt hem. Svar med foto. och betygsskrifter mottagas under adr. »God plats», Gumælii Annonbyrå, Malmö, f. v. b.

Iduns
Kvinnliga platssökande

och lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonskontor, Stockholm.

Husföre-

ståndarinna

erhåller utmärkt plats från nästk. mars. Ånkeman, utan barn, något öfver 40 år, affärsman med en årlig inkomst af ca 30,000 kr., söker sig en duglig husföreståndarinna, 20-30 år gammal. Sökanden skall vara fullkomligt duglig att förestå ett bättre hem, musikalisk och sympatisk, samt jämte sina betygsskrifter sända fotografi (som återsändes) och referenser jämte alla nödiga upplysningar till »Husföreståndarinna», S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg f. v. b.

Kungörelse.

Husmoderbefattningen vid Andra distriktets döfstumskola i Wexjö

kungöres härmed till ansökan ledig; och äga kompetente sökande till denna befattning, hvilken ska. l tillträdas den 1 juli detta år att före den 15 instudande mars till skolans föreståndare under adress Wexjö ingifva sina till Skolstyrelsen ställda ansökningar, åtföljda af prästbetyg, läkareintyg samt de intyg i öfrigt, hvarpå sökandena vilja sig återöpa. Platsen, om hvilken sex månaders ömsesidig uppsägning betingas, är förenad med 500 kronors årlig lön, fritt vivre, möblerad bostad med värme och belysning samt med skyldighet att utom skötandet af skolans hushåll jämväl undervisa skolans kvinnliga elever i huslig ekonomi. Wexjö den 23 jan. 1911.

På Skolstyrelsens vägnar:
J. August Sjö.
Sven Fridén.

PLATSSÖKANDE

18-ÅRIG landbrukardotter (stenograf) önskar plats i affär eller i familj som skriffer. Utgm. bet. fr. handelsskola. Äfven villig hjälpa till i hush. Svar till K. Fredriksson, Mögla, Jäderön.

DEN 1:sta eller 15:de mars önskar bättre flicka plats i familj, där jungfru finnes. Genomgått högre afdelningen af Katrineholms praktiska husmodersskola med goda betyg. Lön efter öfverenskommelse. Svar till »Familjemedlem», Dals-Rostock.

ENKEL flicka af god familj önskar plats som sällskap samt biträda med skrifveromål; är kontors- och bokföringsvan. Goda betyg och ref. Svar tacksamt till »Ada», Stugsund p. r.

I godt hem, i stad eller på landet, som husmoders verkliga hjälp sökes plats af bildad, duglig, hushållsvan flicka, kunnig i matl., bakn., alla husliga bestyr. Goda betyg. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Stockholm.

HUSHÅLLSVAN, bildad flicka, kunnig i matlagning, bakning, husliga bestyr söker plats. Enkel, arbetsam. Goda rek. Svar »Sparsam-Duglig», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

UNDERVISNING i trädgårdsskötelse önskar ung lärar. gifva vid skola eller hem på landet. Teoretisk och praktisk utb., praktisk erfarenhet. Svar till »K. 1911» und adr. S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm f. v. b.

BÄTTR FLICKA från landet önskar plats som hushållsfröken. Praktiserad i alla möjliga hushållsöromål. Svar till »M. S.», Gamleby p. r.

UNG förlovad flicka önskar mot fritt vivre komma i familj, helst i Dalarne, för att under skicklig och bildad husmoders ledning lära ett hems skötande. Svar till »Hem och härd 1911», under adr. S. Gumælii Annonbyrå Sthlm f. v. b.

UNG, bättre flicka som behärskar tyska språket och är kunnig i musik önskar plats i familj, där hon kan vara till sällskap och nytta. Svar till »E. B. 1911», Norrköping p. r.

I stilla aktadt hem önskar bättre fru genast föreståndarinneplats, där en liten rar 2 1/2 års flicka får mottagas. Goda rek. Svar till »Praktisk 1911», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

EN tjugoving frisk och stark flicka, som genomgått hushållsskola, önskar plats till första maj i finare familj, där hon får vara med om allt hvad som förekommer i ett hem. Lön önskas. Betyg, foto samt ref. erhållas. Svar till »B-N», Iduns exp.

EN 24 års frisk och stark flicka önskar plats till våren plats om möjligt på större landegendom att gå frun tillhanda, äfven där barn finnes. År mycket kunnig i sömnad samt andra i huset förekommande göromål. Svar emotes tacksamt förtast möjligt till »Viktoria», Korsnäs gatan 26, Gäfle.

UNG flicka af god familj önskar plats i godt hem, gärna där mindre barn finnes. År kunnig i enklare kläd-sömnad och handarbete samt van vid husliga sysslor. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem 22 år», Karlstad p. r.

EN 19 års bättre flicka önskar plats i liten familj, att vara husmodern till nytta och hjälp. Är villig deltaga i alla inomhus förefallande göromål. Svar tacksamt till »Pålitlig», Motala p. r.

FÖRLOFVAD 23 års flicka önskar för några månader komma i bättre familj för att att deltaga i alla ett hems göromål. Svar till »G. E. A.», Amål p. r.

PLATS som husföreståndarinna eller att förestå skolhushåll önskas af duglig och ordentlig svensk-amerikanska. Svar till »28», Or p. r.

BILDAD, hushållsvan flicka, kunnig i matl., bakn., sömnad, handarb. m. m. söker plats genom Norra Inack-Byrån, Malmkillnads g. 27, Sthlm.

UNG, bildad flicka kunnig i sjukvård, handarbete och musik önskar komma i vänligt hem att fylla en dotters plats. Svar till »Genaste», Iduns exp.

26-ÅRIG FLICKA, huslig och intresserad önskar komma i bättre hem att lära matlagning. År om så erfordras villig betala något för sig. Svar till »God husmoder», Iduns exp.

SOM hjälp med skrif- och hushållsgöromål söker bildad flicka plats i familj. Genomgått Uppså. a Fackskola och innehaft platser. Vidare genom Norra Inackorderingsbyrån, Malmkillnads g. 27, Sthlm. Riks. 8565. Allm. 11187.

19-ÅRS enkel flicka af god familj, van vid alla inom ett hem förekommande göromål, önskar plats som husmoders hjälp, där jungfru finnes. Betyg och rek. från fört innehaft plats. Svar till »Familjemedlem», Helsingborg p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNEPLATS sökes hos respektabel ungeher eller änking af en bättre flicka som fört innehaft dylik plats. Sökande är kompetent att sköta ett ordnadt hem samt kunnig i musik, fina handarbeten samt målning. Svar märkt »A. N. 1911», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

EN 19 års flicka önskar plats i bättre familj att vara husmodern behjälplig med förekommande göromål. Svar till »H. J.», Säfle p. r.

UNG bättre flicka önskar plats den 1 april som sällskap och hjälp. År kunnig i sömnad och husliga göromål. Lön önskas. Svar till »Familjemedlem», Kumu.

19-ÅRIG FLICKA från godt hem, önskar nu genast, mot fritt vivre plats i bättre familj för att lära i matlagning samt gå frun tillhanda. Svar till »Familjemedlem», Dala p. r.

BÄTTR flicka som genomgått hushållssk. och är något kunnig i väfn., önskar till den 1 maj plats i prästgård eller egendom, helst i Norrland, att gå husmodern tillhanda i allt som hör till ett hems skötande. Önskar anses som familjemedlem. Svar emotes tacksamt under adr. »Hjälpredda», Iduns exp. f. v. b.

GOD inackordering erh. i trefligt landthem (herrgård) i norra Småland. Naturskön trakt. Skogrikt och högt läge - 250 mtr. ö. h. Adr. Fru Ch. Wick-bom, Gransbo, Tranås.

WÄSBY Sjuk- och Hvilo hem, 5 min. prom. fr. Wäsbby station, mottager nervsjuka och klena till moderat pris. Läkare i närh. Ex. sköterska. Allm. Hammarby 36.

NERV- eller lugna sinnessjuka erhålla god vård i privat hem. Mångårig vana. Svar till »Hemtrefnad», Vadstena p. r.

KONFIRMÄNDER mottagas i Tädene prästgård vid Väner. 8 veckors läsning fr. 12 inst. juni. Ett för allt 150 kr. 3 min. till post och järnväg. Adr. Norra Kedrun. I. Blomberg, kyrkoh.

SNALL, frisk flicka kan få lära sig postgöromål å större postst. Önskas äfven liten hjälp med hushållsbestyren. Billig inack. Svar till »Hjälpsam», Molkom.

Billig och lärörrik **Hushålls kurs** anord. i mars-1 maj. Pris för hel kurs med inack. 100 kr. Underv. i konståfn. och finare handarbeten. Fru Ida Palmgren, Bogsten, Bettna.

UNGDOMAR! I godt hem på landet få 4 flickor inack. Lämpligt för dem som behöfva ombyte af luft och som vilja förkofra sig i allmänbildande ämnen, äfven språk, musik, handslöjd och trädgårdsskötelse. Svar till »18 febr.», Kalmar p. r.

EN bildad, 19 års flicka, önskar sex månaders inack å herrgård i mellersta Sverige, där jämnriga finnes, för att lära hushåll och njuta landluft. Prisuppgift och ref. torde godhetsfullt till-sändas underteckn. före den 20 dennes. Eslöf den 2 febr. 1911.

LORENTZ EDELSBERG, kontraktsp. r.

Kvinnlig gymnastikdirektör önskar plats nu genast. Svar till Post Box. 12, Örebro.

Dresden A. Nürnberge-Strasse 52. Familien-Pensionat för Junge Mädchen. Beste schwedische Referenzen.

Gossar och flickor för hvilka - jämte landtvistelse - önskas elementarunderv. eller förbered. för realskolex., mottagas i goda hem vid Privata Realskolan, Kungsör. (Mycket goda ref.)

GRANINGE, nytt hvilo- och rekreationshem, öppnas den 1:sta nästa juni i mellersta Värmlands vackraste trakt en km. från Molkom station. Högt och fritt beläget vid stranden af en vacker sjö erbjuder det den fullständigaste ro och hvila, utmärkta bäddar och godt bord. Läkare och apotek finnes på platsen. Hemmet är försedt med alla nyare bekvämligheter, såsom värme- och vattenledning, elektrisk belysning, varmt bad och strandbad, hvarjämte inne-hafvarinnan, som i många år innehaft och förestått ett värdenomerat gymna-stikinstitut, meddelar gymnastik och massagebehandling. Hemmet som är öppet hela året, mottager endast ett fåtal gäster (14 å 15 st.). Pens., beräknad efter månad, 6 å 7 kr. pr dag. Närmare meddelar Fru Laura Häkansson, född Palm, hvars adr. till 1:sta maj är Karlstad, därefter Molkom.

Praktiskt trädgårdsarbete. 2 bildade flickor villiga att deltaga i bildade flickor villiga att deltaga i och lära praktiskt trädgårdsarbete mottagas på vackert belägen herrgård i mellersta Sverige hvarest husets dotter, som genomgått trädgårdsskola, förrestär arbetet. Tid 15 april-15 okt. Pris ett för allt 60 kr. i mån. Svar till »Trädgårdsarbete», Iduns exp., Sthlm.

ROM.

Nordisk Pension, Via Emilia 25. Elsi Råbergh.

Sjukgymnaster.

Två unga bildade flickor kunna få genomgå 6 mån. kurs i sjukgymnastik och massage vid större institut i Tyskland. Pris 700 kr. inkl. inack. Plats vid institutet efter slutad kurs. Svar till D. Mattsson, Allée 77, Altona a. Elbe.

Sångektioner gifvas af undertecknad, flerårig elev af herr v. Dulong i Berlin o. fru Hofer härstads. Annå ningstid 11-12, 5-6. Tel. Ö. 3672. Greftareg 22 E, 21 str. Moderata priser pr hel eller half timme.

Anna Apelgren.

Lidingö Privatsanatorium för lungsjuka.

Från Stureplan 20 min. med spårvagn o. färja. Härligt läge. Modern inredning. Förstkassigt kök. Plats för 17 patienter. Umeh. Fröken Sigrid Gustafson. Post-adr. Lidingö. R. T. Lidingö 244. A. T. Lidingö 134. Prospekt på begäran. Referenser: Professor J. Wærn, Dr: B. Buhre, Dr: N. Arnoldson.

Kläck kycklingar

med patenteterade maskinen »Hönan» (för 20 ägg) med fostonorm! Ny konstruktion, kläcksäker, lättskött! Sändes franco med alla tillbehör och bruks-anvisn. mot endast kr. 10 50. Uppgift postadress! Prospekt på begäran.

Importagenturen, Malmö 15.

Kurs i Klädsömnad och Linnesömnad. Lotten Dahlström.

Hollandaregatan 6. Tel. Br. 2 09. Prospekt på begäran.

Nionde häftet

af »Moster Emmas» väfbok, antika, lättvädda mönster i fyra skaft (äfven användbara till broderi) för mattor, gardiner, möbetyger bonader m. m. Erh. mot 1 kr. 85 öre i postanv. från Moster Emma, Kneippbaden.

Damer.

Världsfirma i Té

antager sjuksköterskor, lärarinnor och andra damer öfver hela Sverige som agenter eller för uppdragande af order i familjer mot oerhörd hög provision. Téet är mycket lätt att sälja. Har man en gång smakat detta, kan man aldrig dricka något annat té, och kunna energiska damer förtjäna emellan 1,000 och 5,000 kr. pr år.

Begär genast prof och prospekt från ensamörsljare i Skandinavien under märke »Himalajaté», Svenska Telegrambyråns Annonssafdelning, Göteborg.

Öfver hundratusen

Damer och Herrar använda med glänsande framgång vår patent-apparat för luftmassage, enligt medic.-rådet prof. Bier's system för vetenskapl. hudvård. - Enklaste, naturl. o. oskadliga medel mot grådas-kig, oren eller blek och

vissen hy, rynkor, pormask, slappa drag o. insjunkna kinder. - Sändes diskret som brefpaket o. franco, om beloppet kr. 2 80 insänd, i postanvisning, eller mot efterkräf. Ifall ej till belästenhet, återbet. pengarna. Önskas först prospekt, sändes detta franco i slutet bref. Zefyr-Magasinet, Afd. 9, Malmö.

GIF EDRA KRUKVÄXTER "PLANTAGEN"

en på vetenskaplig grund, enl. anv. af Dozenten i botanik vid Stockholms högskola Dr Th. Wulff sammansatt koncentrerad växtnäring.

Rekvirera en »sats» om 1/2 kg. Pris kr. 1 30. Till landsorten franco mot insändande af kr. 1 60 i postanvisning eller frimärken.

GRATIS erhålles mot insändande af porto vår bok om krukväxternas rationella skötsel.

Trädgårdskonstgödselaffären »Plantagen», Stockholm P. 25 Birgerjarisg. 5 tr. Hiss. Allm. tel. 20228. Rikstel. 8444.

Resällskap till Paris i början af mars önskas af bildad flicka. Svar till »Paris», Iduns exp., Stockholm.

Sjukhem

i Stockholm säljes 1 april eller senare. Reflekterande hänvände sig skriftligt till »Väneren 1911», Allm. Tidningskont., Gust. ad. torg, Stockholm.

Vida berömdt

sedan många år är Dicksons Té för sin fina arom, sinutomordentliga dryghet och sitt billiga pris. Importeras utan mellanhänder från svensken Axel Dicksons plantager på Ceylon. Finnes direkt hos Eder handlande, så rekvirera derekt. Pris kr. 6, 5 och 4 pr kg., fraktfritt alla poststationer, när minst 2 kg. köpes. Post gratis mot 10 öres porto.

Otto Rooth, Sibyllag. 16, Stockholm.

För balsäsongen!

Ett sällsynt tillfälle erbjuder härmed Iduns läsare att för endast en tredjedel af bokhandelspriset erhålla säsongens finaste bostonvals, den af hufvudstadens orkestrar under allmänt bifall spelade »Under djurgårdsekarne» af Johan Nordling. Insänd rekvisition med 50 öre i spar- eller frimärken till Iduns exp., Stockholm, och Ni erhåller omgående franco den populära valsens i elegant färgtrycksomslag. Rekvirera i tid, ty upplagan är begränsad!

1 krona och 50 öre för endast 50 öre!

THULE

Åf alla
Cacao-sorter
jag pröfvat har ingen smakat så bra som

Biomor från Mälardalen.

Insänd nu eller hvilken årstid som helst i krona eller mera i frimärken eller postanvisning till Trädskolan, Enköpings 3, så erhålles omg. en kartong friska blommor och grönt, passande till namns- och födelsedagar. Gifvarens visitkort kan biläggas.

